

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAU,
OBISAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugooslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX. BUENOS AIRES, 14 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1938

Núm. (Štev.) 91

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

ZA FAŠIZEM ALI "KOMUNIZEM"

V nekem listu smo čitali, ki smatra fašizem za manjše zlo nego komunizem, da je velika sreča za Evropo, ker ni prišlo do vojne, kajti zmago, da bi brezdvoma odnesel zadnji. To reč smo v našem listu v zadnji številki čisto pravilno domnevali, česa so se v Franciji in Angliji bali ter so za prepričitev tega žrtvovali češkoslovaško.

Zdaj pa nastane vprašanje, če je s tem problem tudi rešen in mir v Evropi zagotovljen? Po našem mnenju nikakor ne, kajti države se le še bolj oborožujejo ter je zvenketanje z orožjem vsak dan glasnejše. Morda bodo za prepričitev miru skušali še katero manjših držav žrtvovati fašizmu, ki je kot smo že večkrat ugotovili, organiziran kapitalizem pod krinko nacionalizma, a miru ne bo, ker ga v fašistični konstrukciji biti ne more. Dokler bo fašizem mogel za dovoljiti svoje ljudstvo s tem, da ga bo hujškal proti drugim narodom, bo morda še kako šlo, kajti človek je v svojem bistvu vendar le še velika žival, ki je pripravljen za navidezno slavo in spremembo moriti svojega sotrpina. Fašizem dobro razume slabo nagnjenje človeka ter ga k temu še podžiga.

Fašizem brez slepe podrejenosti ljudskih mas ne more ustajati, a ker še vedno ni dobil absolutne in popolne oblasti nad mnogimi narodi, si je vzel za bazo hujškanje proti njim. In četudi bi fašizem ves svet podvrnil, bi niti tedaj ne bilo miru, ker bi ljudstvo prišlo, če prej ne pa tedaj do spoznanja, da je bilo prevarano. Tako daleč pa seveda ne bo prišlo, zato je vojna v tej ali oni obliki neizogibna.

Mi nimamo namena zagovarjati komunizma, ker niti tam, kjer pišejo, da je, v resnici ni vse tako, kar je Stalin že večkrat ovrnil. Pač pa je resnica ta, če je vsem všeč ali pa ne, da v imenu komunizma niso do danes še nikjer delali vidnega nasilja, medtem ko je fašizem dokazano dejstvo, da je skozi in skozi nasilje. Tega ni mogoče prikriti ljudskim masam, zato je prikrito ali odkrito na strani "komunizma", dasi večina ne pojmuje njegovega bistva.

V Evropi in po vsem svetu se res bijeta dve politični morali za oblast, a kdor misli, da se ločita v strogo fašistično na eni in strogo komunistično na drugi strani, se zelo moti. Prav zadnji dogodki glede češkoslovaške nam to nazorno prikazujejo, ko sta "demokratični" državci Francija in Anglija uradno šli na roko fašizmu, medtem ko je ogromna večina naroda brez dvoma na strani "komunizma".

S tem dejstvom je treba računati, kdor si noče zakrivati oči pred resnico. Slepčenje samega sebe je, kdor misli, da je mogoče na kakršen koli umeten način zaustaviti tok socialne pravičnosti, ki more priti, če obojne pravice se ugonobiti. Od poštenega dela more imeti ljudstvo tudi pošteno življenje in eksistenco, to di čisto enostavno in razumljivo. Ka je čisto enostavno in razumljivo. Ka je čisto enostavno in razumljivo. Ka je čisto enostavno in razumljivo.

Tak družaben red si sicer ne moremo misliti v kratenju osebne svobode posameznikov, kajti ljudje bodo vedno različnih nazorov in hotelj. Drugače sploh ni mogoče misliti nikakršnega napredka. A da bi se osebna čustva kot so domoljubnost, vera in resnična demokracija, kot jo je oznanjeval veliki Masaryk, ter marksizem ali leninizem in sploh kakršne koli človeške doktrine, ki so jih oznanjali možje velikega razu-

Nove volitve razpisane v Jugoslaviji

NARODNA SKUPŠČINA RAZPUŠČENA — PRI VOLITVAH, KI BODO 11. DECEMBRA, NASTOPIJO OPOZICIJSKE STRANKE Z ENOTNO LISTO — DR. STOJADINOVIC REORGANIZIRAL VLADO

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović se je prejšnjo soboto vrnil z Bleda in z Brda pri Kranju, kjer je bil v avdijenci pri knezu-namestniku Pavlu, v Beograd. Kmalu po njegovem povratku so se razširile v političnih krogih vesti, da je načelnik vlade prinesel s seboj ukaz o razpustu narodne skupščine ter da se bodo koncem leta vršile nove volitve.

Že naslednji ponedeljek so bile te vesti potrjene. Narodna skupščina je razpuščena in volitve bodo 11. decembra. Obenem so listi prinesli vest, da je dr. Stojadinović ojačil svojo vladu s tem, da je vanjo sprejel Hrvata dr. Maštrovića in pa voditelja takozvanih "modrih sraj" dr. Hodžero.

V političnih krogih razlagajo, da je dr. Stojadinović izbral za volitve najbolj ugoden čas. Znano je, da ga je opozicija napadala predvsem zaradi njegove zunanje politike, ki je bila pod njegovim vodstvom zapustila staro pot brezpogojnega stopicjanja za Francijo in Anglijo, ter je ubrala bolj samostojne smeri. Dr. Stojadinović je našel način za mirno sožitje z Italijo, okreplil je trgovinske odnose z Nemčijo, ki zavzema sedaj v jugoslovanski zunanji trgovini prvo mesto, obenem pa je tudi na Balkanu povezal narode z "balkanskim sporazumom" in z Bolgarijo je sklenil pogodbo o večnem prijateljstvu. Opozicija mu je očitala, da zapuša "tradicionalno prijateljstvo" z velikimi zapadnimi demokracijami in da je taka politika popolnoma zgrešena, ker se Jugoslavija mora oslanjati le na Francijo in Anglijo. Na te očitke so iz vladnih krogov odgovarjali, da nove smernice zunanje politike nikakor ne pomenijo, da se hoče Jugoslavija odpovedati prijateljstvu s Parizom in Londonom; vlada pa smatra, da je njena zunanja politika najbolj v skladu z interesi države, če ne glede na razne ideologije, ki razdvajajo Evropo in v katere se noče vmešavati, ustvari pogoje za mirno in koristno sožitje s soslednimi državami.

ma, iskoriščala v svrhe posameznikov ali organiziranih lumpov, ne more pravico ljuben človek nikoli zagovarjati. Vendar se danes dobesedno tako dogaja, da nekaj posameznikov izkorišča celoto v svoje zasebne koristi.

Izhod iz tega kaosa, kamor je zabredlo človeštvo vsled svoje zanikanosti, je zelo lahek, samo če bi bilo malo res dobre volje povsod. A je ni nikjer dovolj.

Nepošteni bi bili, če bi trdili, da se v prid socialne pravičnosti od strani državnikov ničesar ne stori. Še celo veliko se dela po nekaterih državah, a ne more priti v pravi razmah, kar časopise v službi kapitalizma stalno hujška s komunistično nevarnostjo, dasi jo v resnici nikjer ni. A tako je treba, če se hoče položaj obdržati.

Zgleda pa, da se bodo notranje čustvo posameznikov in politični nazori pričeli bližati. Ljudstvo je že pričelo spoznavati, da je vkljub notranjim nagnjenjem posameznika, vendar mogoče mirno in koristno sožitje. Cerkev, ki je imela, in ga ima še, velik upliv na ljudstvo, ni mogla preprečiti, to vidimo v Franciji, v Jugoslaviji in drugod, da bi se ne bilo odločilo za "komunizem". Lahko mirne vesti ugotovimo, da je ljudstvo v splošnem proti fašizmu, četudi povsod ne more dati javnega izraza, zato bo zmagala "komunistična" morala, četudi so ji zaenkrat v Monakovem nekoliko zaustavili pot.

žavami in predvsem tudi z največjima sosedama: Nemčijo in Italijo. Obenem so v vladnih krogih razlagali, da ni mogoče brezpogojno zanašati se na pomoč Francije in Anglije, ker sta to stari in bogati državi, ki vodita svojo politiko ne po čuvstvih, marveč v skladu s svojimi interesi. Znano je, da je dr. Stojadinović to svoje mnenje tudi čelohom razlagal ter jim svetoval, naj svoja sporna vprašanja z Nemci uredijo neposredno, z direktnimi pogajanjimi med Berlinom in Prago. Danes, ko človek čita, kako "Pertinax", eden izmed najbolj znanih evropskih političnih publicistov, zamerja francoski in angleški vladi, ker nista čelohom svetovali, naj se sami pogajajo z Nemčijo, saj bi v tem slučaju prav gotovo manj zgubili, nego so sedaj, vidi, kako prav je imel dr. Stojadinović tudi tedaj, ko ga je isti "Pertinax" napadal zaradi njegove "samostojne politike".

Sicer pa so dogodki zadnjih tednov najbolj prepričevalno pokazali, kdo je imel prav. Anglija in Francija sta svojo najbolj zvesto zavezništvo, češkoslovaško, popolnoma pustili na cedilu, ko sta izračunali, da se jima ne izplača spopasti se z Nemčijo zaradi "male in poznane države".

Dogodki so torej pokazali, da je bila opozicija v zmoti in da je dr. Stojadinović imel prav.

Sedanji načelnik jugoslovanske vlade bi ne bil dober računar in spreten politik, ko bi se ne bil odločil, da te dogodke, ki bodo gotovo vplivali na razpoloženje volilcev, uporabi za okrepitev jugoslovanske radikalne zajednice, na katero se njegova vlada oslanja.

Zato predvidevajo v političnih krogih, da bo dr. Stojadinović izvajal pri volitvah, ki bodo 11. decembra, veliko zmago. Vzeti je treba namreč v račun tudi dejstvo, da je sedanja vlada v notranjosti ne samo znala ohraniti mir ter srečno premostiti "konkordatsko krizo", mar-

več je dala največjo pobudo tudi gospodarski delavnosti v državi; gradijo se ceste in železnice, urejajo se pristanišča, ustvarjajo se nova, velika industrijska podjetja, poleg tega pa je vlada skrbela tudi za socialni napredek z uveljavljanjem zakona o najnižjih mezdah ter z uvedbo raznih zavarovanj v korist delavstva.

Vse to bo gotovo vplivalo na izid volitev.

Opozicija je sklenila, da nastopi proti vladi z enotno listo, na kateri bodo kandidati Hrvatske seljačke stranke, srbski demokrati, srbski radikali in srbski zemljoradniki, poleg tega pa najbrž tudi Živkovića in Jevtićeva Jugoslovanska nacionalna stranka. Skupnega delovnega programa ta opozicijski blok, ki ga tvorijo tudi po svoji ideologiji naravnost nasprotujoče si skupine — kakor na pr. Mačkova HSS in Živkovića JNS — nima; edino, kar se da, je večje njegove sestavne dele, je želja, da si pri volitvah pribori oblast. Kakor naj bi se eventualno pridobljena oblast uporabila, kakšne smernice naj bi se dale notranji in zunanji politiki, o tem se opozicijske stranke doslej niso sporazumele in je precej težko ugeniti, kako bi se moge.

Tak izgleda položaj človeka, ki ga motri s popolnoma neprizadetega, nestrankskega stališča. Potemtakem je tudi verjetno, da imajo prav oni, ki napovedujejo zmago Radikal-ske zajednice, ojačeno s Hodžerovo "Narodno stranko" in z onim delom Hrvatov, ki ne odobravajo negativnega političnega zadržanja Mačkove stranke, katerega svojih in zadnjih volitvah izvoljenih poslancev ni hotela poslati v parlament, kjer bi morali zagovarjati koristi svojih volilcev.

Važno uteguje tudi biti to, da se volitve vršijo v prvi polovici decembra, t. j. tik po velikih slavnostih, s katerimi bo vsa Jugoslavija proslavila 20-letnico svojega obstoja. S stališča sedanje vlade je torej tudi datum za volitve posrečeno izbran.

Ob priliki španskega narodnega praznika

Ob priliki narodnega praznika, "Día de la Raza" sta imela ministrski predsednik Dr. Negrin in državni minister Alvarez del Vayo velike govore na španski narod ter sta pozivala k solidarnosti vso Južno Ameriko.

Sedaj, ko zgleda da se je Mussolini vendarle pogodil z Anglijo ter bo dobil obljubljeno posojilo, in je odpoklicel že več tisoč vojakov iz Spanije, kamor jih je bil poslal generalu Francu v pomoč, dasi se jih nahaja še vedno več tisoč v njegovih vrstah, so pričeli republikanci z veliko ofenzivo, ki je v več krajih predrla Francove postojanke ter zasedla več krajev.

Če bi Italija in Nemčija res odtegnili vso pomoč generalu Francu, bi bila zmaga republikancev kaj kmalu zagotovljena, a nista Mussolini in Hitler doslej odpoklicala še nobenega vojaškega tehnika, ki so v moderni vojski najvažnejši faktor.

Naj bo kakor hoče mi smo prepričani, da bo tudi v Španiji prej ali slej zmagala pravica. Žrtve, ki jih je moral španski narod doprinesti za svojo svobodo, ne bodo zaman.

Med Japonci in Kitajci se bliža odločilni spopad

Že več mesecev se brez uspeha pripravljajo japonci, da bi se približali Hankowu, ki ga imajo namen za vsako ceno okupirati. Kitajske čete so vse velike japonske napade odbile ter zaustavile prodiranje japonskih čet.

Japonci so se sedaj odločili, da se bodo skušali približati Hankowu od druge strani. Poslali so veliko vojsko, 50.000 mož, v južni del Kitajske v Hong Kong, kjer kitajci nimajo obrambnih naprav ter upajo da bodo od te strani lažje zavzeli Hankow, ki je važno trgovsko in politično središče. Zato ga hočejo Japonci za vsako ceno dobiti v svoje roke in z njim seveda ogromni del Kitajske.

Anglija je poslala Japoncem oster protest, ker je poslala vojsko v Hong Kong, kjer ima ona velike trgovske interese. Vsekakor se bliža med Japonci in Kitajci odločilna zmaga, ki vse kaže, da se bodo Japonci prej izčrpali nego bodo zlomili veliko odpornost Kitajske ter zgleda, da tudi Rusija sama čaka primerne trenutke za obračun z Japonsko, ki bi ji prineslo tudi politično zmago na Daljnem vzhodu in Aziji.

RAZNE VESTI

Češkoslovaška se zelo trudi, da bi zadostila svoji ekonomski zahtevi ter se je v to svrhu sestel kabinet, ki je razpravljal o nadomestitvi premogokopov, ki jih je republika izgubila z odcepitvijo Sudetske Šlezije. Na delu so že tozadevni strokovnjaki ter so v okraju Kladna že zadeli na bogate žile premoga. Ti strokovnjaki so tudi mnenja, da se mora tudi v slovaških hribih nahajati premog.

General Ivan Peev in njegov adjutant major Stojanov, sta bila v ponedeljek popoldne, ko sta šla iz justičnega ministrstva, žrtve atentata. Bivši orožnik Vasilij Kirov, iz Stanimake, je na nju streljal ter ju tako težko ranil, da sta ranam podlegla. Nato si je še sam pogнал kroglo v glavo. Prepričan je bil v težkem stanju v bolnišnico in so zdravniki izjavili, da bo ostal pri življenju. Vzrok atentata še ni pojasnjen, ker atentator, katerega so začeli že izpraševati, je s svojimi izpovedbami v protislovju. Več oseb, bližnjih prijateljev morilec, so aretirali.

Španski revolucionarji so prejšnji teden mesto bomb, metali kruh na Madrid in Alicante. Da pa republikanci pokažejo, da niso še tako lačni, da bi jim bilo treba prejemati živžev od nacionalistov, so kruh, kolikor so ga mogli dobiti, vrgli v francove okope.

Velika letalska nesreča se je dogodila v ponedeljek v Soestu, v Westfaliji na Nemškem, ko je padlo na tla belgijsko potniško letalo. Vseh 16 potnikov in 4 možje posadke so pri tem izgubili življenje.

V boju ob reki Ebro, je bil ubit baron Viver, bivši župan mesta Barcelone. Viver se je boril na Francovi strani.

V Libijo bo odšlo 28. t. m. 1800 italijanskih družin, ki se bodo naselile v Labranzi. Idejo za koloniziranje v tem rodovitnem kraju, je dal guverner maršal Balbo, kateremu je Mussolini v tej zadevi obljubil pomagati.

Ricardo Samper, bivši španski ministrski predsednik, je v sanatoriju v Švici umrl. Samper je bil v začetku državljanske vojne od republikancev aretiran, pozneje pa izpuščen na svobodo. Ker se ni čutil varnega, je odšel v Švico, kjer ga je zajela smrt.

Edvardu Benešu, bivšemu predsedniku Češkoslovaške republike, je bilo ponudeno mesto rektorja na univerzi v Glasgovu, na Škotskem, katero mesto pa je češkoslovaško poslanstvo odklonilo z motivacijo, da je Beneš preveč zaposlen v zadevah Češkoslovaške.

Kitajci so vzhodno od Te Hana, ob Jantzeju izvajali veliko zmago. Dve diviziji, obstoječi iz 20.000 mož, je bilo skoro popolnoma uničenih.

Trgovinska bilanca Jugoslavije v avgustu je bila aktivna za 54.7 milijona dinarjev. Skupno je znašal izvoz v preteklem mesecu 461.85 milijon. din., a uvoz 407.12 milij. din. V primeri z lanskim avgustom je bil izvoz manjši za 144.66 milij. din., a uvoz za 392.22 milij. V vseh osmih letošnjih mesecih je znašal izvoz iz naše države 3.132.2 milij. din., a uvoz 3.455.96 milij. din. Izvoz je v primeri z lanskim letom padel za 827.77 milij. din., a uvoz se je zvišal za 161.92 milij. V celoti je trgovinska bilanca letošnjih 8 mesecev pasivna za 323.76, medtem ko je bila lani aktivna za 665.93 milij. din. Ker pa se jugoslovanski izvoz po navadi na jesen poveča, se sme pričakovati, da se bo naša trgovinska bilanca proti koncu leta popravila in postala aktivna.

Argentinske vesti

DRŽAVNI PREDSEDNIK BO PRISOSTVOVAL VOJASKIM VAJAM

Dr. Ortis odide v Entre Rios, kjer bo prisostvoval konjeniškim vojaškim vajam. Nazaj grede bo posetil Rosario, kjer bo predsedoval otvoritvi poštnega in brzojavnega poslojpa ter carinarne.

DR. MARCELO T. ALVEAR 70 LETNIK

Prejšnji terek je praznoval glavni vodja tudašnjih radikalov in bivši državni predsednik, dr. Marcelo Alvear 70 letnico rojstva. Celokupni mestni odbor radikalne stranke ter delegacije iz notranjosti so ga prišle ob tej priliki pozdraviti.

POMOČ REPUBLIKANSKI ŠPANIJI

Na needljski prireditvi "Slovenskega doma" je član istega društva nabiral denarne prispevke za pomoč republikanski Španiji. Čeprav je naše izseljenstvo siromašno, živi pač od dnevnega zaslužka, je vključ temu rado prispevalo za malenkostjo za Španijo, ki je sedaj najbolj potrebna, da jo vse delavstvo podpre. Zato rojaki, če more, naj vsak prispeva za malenkostjo, kjerkoli se nabira, kajti iz nesreče španskega naroda Slovenci ne bomo kovali politike, marveč boom tiho brez hrupa pomagali, kolikor moremo, posebno sedaj, ko spet trka zima na vrata in miru še vedno ni, otroci pa so lačni in bi radi kruha. Protiizkaznice za pomoč Španiji se dobijo tudi v društvu Slovenskega doma.

ŠTORKLJA

Štorklja je obiskala go. Fani Andlovec in njenega moža, in jima je podarila srečkano punčko ter ji bodo dali ime Marta Elsa. Čestitamo!

DELE POGREŠANE NEMŠKE ŠOLSKE LADJE SO NASILI

Lastnik ladje "Tomasito", Fortunato Behar, je sporočil pomorski oblasti na Ognjeni zemlji, da je ob obrežju otoka Navarino in zalivu Windosenda našel dele neke ponesrečene ladje. Najdeni deli prikazujejo, da se gre najbrže za pogrešano nemško šolsko ladjo "Karpfanger", katero pogrešajo že več mesecev. Argentinska ladja "Bahía Blanca", je dobila naloge že pred meseci, da poišče pogrešano ladjo ter je s tem namenom odpeljala proti Ushuaji, toda ni imela uspeha. Na pogrešani ladji se je nahajalo blizu 200 kadetov s svojimi oficirji. Sedaj oblasti preiskujejo, če so najdeni deli res te pogrešane ladje.

SLABA ARGENTINSKA ZUNANJA TRGOVINA

Argentinska zunanja trgovina se nikakor ne more popraviti ter še vedno pada tako izvoz kakor uvoz. Po statistiki, ki jo je v terek prejel finančni minister, je razvidno, da se je izvoz zmanjšal v 9 mesecih letos za 832.795.000 pesov, nasproti lanskemu v tem času, ki je znašal 1.871.249.000 pesov. Z ozirom na izvoz se je tudi uvoz znižal in sicer za 8.403.000 ton. Vzrok padanja izvoza je, ker so izostala mnoga inozemska naročila kmetijskih pridelkov.

DR. ALVEAR V TUCUMANU

Vodja radikalne stranke, dr. Marcelo T. Alvear se nahaja že nekaj dni v provinci Tucumán, kjer prireja vo-

ilne shode, za volitve, ki se bodo vršile to nedeljo. Tja so prišli tudi drugi voditelji te stranke z istim namenom. Radikalna stranka kandidira za guvernerja dr. Chatta. Nar. demokrati so se začeli tudi gibati ter so imeli že več shodov v prilog kandidature inž. Juana Padrósa.

SGO. DEL ESTERO STAVKA UČITELJSTVO V PROVINCI

Učiteljsko te province, ki že več mesecev ni prejelo svoje plače, je pričelo stavkati. Proti stavkujočim učiteljem je glavno šolsko nadzorništvo odredilo disciplinarne ukrepe. To postopanje pa je stavkujoče še bolj podžgalo ter pozivljajo učiteljsvo na splošno stavko.

PONAREJENI PETDESETAKI

Tu pa tam se v presledkih čuje, kako je hotel ali je spravil kdo v promet ponarejen bankovec za 50 pesov. Tako se je zgodilo tudi v nedeljo, da sta bila oddana kar dva taka bankovec. Petdesetaka imata štev. 03.329.735 in 03.710.378, serija D.

"DIA DE LA RAZA"

Kakor že nekaj let sem, tako so tudi letos 12. t. m. Argentinci poslavljali ameriški dan "Día de la Raza". Vršile so se ob tej priliki razne zabave v notranjih prostorih ter velik javen ples na aveni 9 de Julio.

TROJČKE PORODILA

V porodnišnici Rawson, v San Juanu, je v terek Juana Carbajal porodila trojčke, vse tri ženskega spola. Deklice so pravilno razvite in zdrave. Tudi mati se počuti dobro.

SRČNA BOL SLOVANSKIH NARODOV

(Neki naš rojak nam je poslal v objavo spodaj napisani politični članek, ki ga nekoliko skrajšane in popravljenega, kot to sam prosi, prinašamo v celoti. V pripombi nam piše, da je preprost delavec, doma s Spodnje Štajerske, kjer je v mladih letih obiskoval slovensko in nemško šolo tako, da sedaj ne zna dobro ne enega ne drugega jezika, oziroma pravopisa, kot sam ugotavlja. Članek pa ima ravno vsled tega, ker ga je napisal preprost delavec in doma z naše severne meje, kjer je nemčurstvo zelo ukoreninjeno, še poseben pomen. Zato ga priobčujemo. Op. ur.)

Nepozabni udarec, katerega so nam zadali dne 28. 9. 38. v Monakovem naši neprijatelji in celo naši zavezniki, je nas Slovane silno zabol. To bo gotovo velika šola za razvoj naše slovanske bodočnosti. Mislim, da smo Slovenci, Jugoslavlani in Slovani vobče sledili z veliko pažnjo zadnjim svetovnim dogodkom, ki so se odigrali na račun naših bratov Čehoslovakov. Nihče pa si ni predstavljaj, da nas bodo naši zavezniki na tako nedostojen način izdali. To nam jasno prikazuje, kaj so v svojem bistvu takozvane demokratične velesile. Male države so samo njih orodje, rabijo jih za gospodarsko izkoriščanje. Vse prijateljske pogodbe niso Čehoslovaški ničesar koristile. Pač pa bi se jih bili Angleži in Francozi poslužili, če bi bili sami napadeni. To pa se lahko še zgodi, čeprav bo fašizem morda prej poizkusil srečo kje drugje, a se bodo lahko ubr-

ARGENTINA DOBILA PET NOVIH BOJNIH LADIJ

Prejšnji mesec sta pripluli v Buenos Aires iz Anglije dve torpedovki San Luis in San Juan, ki sta bili izgrajeni v angleški ladjedelnici. Obe torpedovki sta sedaj na poti proti Belgranu, kjer bosta rasidrani. Trije rušilci, ki so tudi bili izdelani v Angliji, pa imajo te dni dospeti v Argentino.

"Duhovno življenje"

Stotrideseta številka Duhovnega življenja, ki je pred kratkim izšla, je posvečena spominu naših dragih rajnih. Zaradi vsesvetkih praznikov, ki se nam naglo bližajo. Pripraviti nas hoče, da bi se te dni posebno živo spomnili svojih pokojnikov v domovini, pa tudi pokojnih izseljencev, in da bi po vseh slovenskih izseljenških kolonijah pravočasno mislili tudi na skupno spominjanje tistih izmed nas, ki so že odšli v večnost. Seveda hoče, da bi ob tej lepi priliki pomislili tudi na našo lastno večnost.

Kdor bi želel naročiti samo to številko Duhovnega življenja, jo dobi s poštnino vred za 25 centavov.

Naslov uprave: Condoreo 545 ali Pasaje Salalá 60, Buenos Aires.

PREDAVANJE O JUGOSLAVIJI

V soboto 15. t. m. ob 9 uri zvečer, se bo vršilo v prostorih Sokola Doek Sud-Boca, ulica Viena 1484 na Doek Sudu, predavanje o Jugoslaviji spremljano s slikami (diapozitivi).

li za pomoč Slovanov. Zgleda, da so v Franciji in Angliji dobro vedeli, kaj namerava Hitler, saj je dovolj odkrito govoril na svojih shodih, a je vedel tudi Hitler kaj bodo ukrenile zaveznice Čehoslovaške, ko jo bo postavil na kocko. Tisto o mobilizaciji je bilo samo maska javnosti ter za preprečitev nevolje in morebitnih izgrediv domačega ljudstva.

Moralen poraz, ki ga je doživela Čehoslovaška je mnogo hušji kot če bi bila porazena v bitki.

Naravnost škandalozno pa je za držanje Poljske, ko je izrabila prav ta trenutek za svoje zahteve. Ne mislim, da sem prerok, vendar se mi zdi, da bo Poljska to neslovansko slovo in protislovansko delovanje še bridko občudovala. Jugoslavlani, ki smo bili v svetovni vojni, vemo, kako bridko smo občutili leta 1915, ko je Bolgarska, nahujskana po Nemcih, nastopila proti nam. Če te napade tujec ne boli tako kot če te napade lasten brat.

V Franciji in Angliji tudi nekaj kritizirajo, da ni prav, kar se je naredilo s Čehoslovaško, a kaj ji to pomaga. Jaz pa sem prepričan, da o tem ne mislijo resno, ker nasprotno imajo dovolj moči, da bi lahko dokazali.

Slovani, ki imamo izvemši Rusijo, vsi male države in tudi druge manjše države, si morejo nesrečo Čehoslovaške imeti stalno pred očmi. Največ pa bi se morali iz tega naučiti oni Hrvatje, doma in v inozemstvu, ki nahujskani po Nemcih in Italija-

nih iščejo v svoji lastni državi neko samostojno državo. Kako bise le mogla taka država samostojno razvijati, ko nas je še vseh skupaj malo. Seveda, gospodje "ljudski" voditelji bi dobivali lepo plačo od fašističnih velesil, mili narod pa delaj in moli za svojo lepo domovino. Samostojna Hrvatska bi bila po mojem mnenju kot mož brez rok in nog, ki bi sicer lahko jedel in prosil, a kdo bi mu dal.

Mussolini in Hitler kričita o neki svobodi narodov. Kako da pa tega ne vidita, kar se tiče jugoslovanskih narodnih manjšin, ki jih imata v svojih mejah. Če res iskreno mislita, kar govorita, tedaj naj to najprej v svojih lastnih državah dokažeta. Če pa tega ne napravita, potem mi dobro vemo, kam pes tace moli in se ne bomo dali nikoli prevarati.

udno je, da nobeden jugoslovanskih listov ničesar ne omeni o narodni manjšini na Koroškem in na Primorskem, sedaj ko je prišlo manjšinsko vprašanje v ospredje. Kako bodo ti ljudje verjeli v jugoslovanstvo, ko se v najkritičnejših momentih njih ne zmeni zanje. Ljubljanski "Slovenec" zelo rad nekaj napiše iz Španije o rdečih in belih ter jih predstavlja tako, kot da so rdeči vragovi z razbeljenimi vilami, a beli pa so angeljčki, ki frfotajo po zraku ter spuščajo "sladke bonbončke" na ljudstvo. Enkrat so res prinesli nad Madrid namesto bomb kruha, a ljudstvo vendar ni več tako neumno, da bi teklo za vabo kot ovca na sol. Jaz bi zelo rad videl in tudi najbrže mnogi drugi, da bi naše časopisje pisalo: Hej Slovani, kje so naše meje. — Toliko sem že pameten, četudi sem preprost delavec, da vem, da Jugoslavija ne more sama za svoje manjšine ničesar pozitivnega napraviti, a bi morala iskati pa zaveznikov, seveda zanesljivejših kot jih je imela Čehoslovaška. Če bi bili ti zavezniški rdeči, nič zato. Noben narod se ne da zapeljati v kaki državi ali narodu škodljive ideje. V tem smo lep zgled ravno izseljenci, ki smo v tujini popolnoma prosti domačega vpliva, a vključ temu ostanemo zavedni Jugoslavlani in tudi verni v kolikor je to potrebno in se zdi posamezniku koristno. Vleči za nos s kakšnimi narodnimi, verskimi in tudi komunističnimi frazami pa se izseljenci ne damo, kajti po svetu smo dovolj videli in izkusili.

Težko, da bodo Italijani in Nemci kdaj sami nam ponudili naše manjšine. Pač pa bodo skrbeli, kot so že, za neslogo med nami. Streho nam zažigajo nad lastno glavo, a se zdi, da tega niti ne vidimo?

Slovanske sloge se vsi bojiijo, ker vedo kaj bi to pomenilo: Konec evropskega kapitalističnega sistema, ki je odslužil in ki se prav tako skriva

POZOR ROJAKI!

Slovincem, ki imajo veselje za obdelovanje zemlje in bi se hoteli osamosvojiti, se nudi sedaj ugodna prilika za koolnizacijo v provinci Salti. Natančnejše informacije dobite ob nedeljah v društvu "Slov. Doma", ali pri A. Ličenu, Avalos 374, Pater-nal.

za demokracijo kot za fašizem. Nam izseljencem se malo čudno zdi, zakaj Jugoslavija še ni priznala Rusijo! Ko pa je pred par leti Jugoslaviji preti-la nesreča, smo čitali, da stoji 15 milijonov ruskih bajonetov odzad za Jugoslavijo. Te novice smo bili zelo veseli. Seveda, če bi se bila Jugosla-vija takrat res zapletla v vojno, bi ji najbrže Rusija ne bila brez Franci-je pomagala, kot ni sedaj pomaga-la Čehoslovaški, a neko rešitev in politično smer nam domovina more dati, če ne si jo moramo iskati pa sami, kajti na milost in nemilost se tujeu ne bomo več vdajali, smo si preveč težko priborili svobodo.

Hvala Bogu, če nam ostane v teh časih vsaj Jugoslavija nedotaknjena v dosedanjih mejah, si mnogi mislijo, a se je bati, da ne bo ostala. Kadar se ti sovražnik dobrika, se ga boj, kajti za hrbtom skriva nož.

Hitler je v svoji knjigi "Moj boj" napisal, da živi na Spodnjem Štajerskem neki tip nemškega kmeta. Kaj je s tem hotel reči, mislim, da vsi dobro razumemo. Jaz pa, ki sem doma iz Spodnje Štajerske ter sem kmet in zato vem kaj smo tamošnji kmetje, vem, da na Spodnjem Štajerskem ni tipa nemškega kmeta in da živi tja do Gradea in Celovca na Koroškem pristen slovenski kmet z dušo in telesom.

Jugoslavlani si kaj takega od nekega nemškega fanatika ne damo reči, kajti o sebi bomo vedeli sami najbolje, kaj smo. Seveda nas je bila mačeha Avstrija precej pohabila, a smo sedaj, ko imamo lastno narodno državo že skoro popolnoma ozdraveli.

Nemci, Italijani in Madžari, oziroma njih kapitalisti s pomočjo militarizma, nam Slovanom ne bodo več merili usode. Kako si bodo uredili v svojih lastnih državah, je nam prav vseeno, a sebi si bomo mi sami odločali. Zavedati se morajo, da v tuji hiši niso doma. Ne samo v Evropi nego tudi v Ameriki so pričeli spoznavati nemško nadutost. V Brazilu, Čileju, Argentini in Združenih državah so jim že stopili prav občutno na prste. O Argentini pravijo Nemci, da je "Affen Land" to je dežela opie. To imajo Argentinci v zahvalo, ko tako gostoljubno sprejmejo vsakega tujca.

Mir podpisan v Monakovem gotovo ne bo dolgo trajal, kajti podpisali so ga možje, ki vsaj dva nista še nikoli držala dane besede. Zato, imamo izseljenci občutek, ki trepečemo za usodo naše domovine, da je naša država kot kočna na ledeni plošči, ki se bo potopila. A imamo po drugi strani tudi še vedno zaupanje v naše državniške, ki bodo znali preprečiti usodo, ki je zadela Čehoslovaško in je sedaj gotovo še kateri drugi slovanski ali neslovanski državi pripravlja.

A. P.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič — Ne pozabi GARAY 3910 — telefon 61-5384 BUENOS AIRES

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2288 vogal CUCHA-CUCHA

P A T E R N A L

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk VILLARROEL 1476 U. T. 54-5172 — 54-2094

GOSTILNO "LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom. Cene zmernje.

Priporoča se cenj. rojakom IVAN GASPARISIC Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

Rojaki! Poslužujte se samo onih bančnih zavodov, ki oglašujejo v našem listu!

Vesti iz organizacij

Velik moralen triumf "Slovenskega doma"

Kot je bilo napovedano, se je vršila v nedeljo prireditev Slovenskega doma, ki je v moralnem oziru preko-pričakovano dobro uspela. Petje je bilo neoporečno dobro podano. Ljudstvo je zahtevalo ponovitev pesmi "Kam", a zbor želji ni ugodil, pač pa je takoj nastopil z mešaním zborom s pesmijo "Noč na Adriji", ki je občinstvo tako navdušila, da jo je moral zbor na vztrajno zahtevo ponoviti.

Sledila je drama "Veleja". Če bi hoteli ugotoviti kateri igralcev je bolje podal svojo vlogo, bi ne vedeli povedati, kajti vsi, brez izjeme, so dobro igrali. Tako dobro podane drame že dolgo nismo imeli prilike videti v Buenos Airesu. Morda bi se dali ugotoviti nekateri nedostatk, ki pa niso zakrili splošnega vtisa. Igralci so se popolnoma živeli v svoje vloge, ter so delali vtis resnične dogodičnosti.

Drama "Veleja" je socialna drama zajeta globoko iz ljudskega življenja. V njej se borijo vse lepe in nizkotne strasti, ki ne morejo najti izhoda. Kdor enkrat zgreši pravo pot, jo pač težko spet najde. Drama "Veleja" je velika socialna in moralna šola, kdor hoče ali more delo pravilno razumeti in ceniti. Takih podobnih kulturnih šol je naš narod potreben, če se hočemo kot posamezniki in celota ohraniti zdrave. To je potrebno povdariti vsled tega, ker bi bil lahko kdo mnenja, da je drama "Veleja" nemoralna. Ljudje smo pač navajeni hinavščine ter se radi delamo lepše, kot smo v resnici, ali pa tudi obratno. Ravno to pa je največja človeška napaka, zakrivati napake in slabosti. V drami Veleja smo imeli lepe prikaze, kako hipokritična je večasih človeška sodba, deloma nezvestno in deloma zavestno, ker se drugače pomagati ne zna in ne upa in ker povsod vidi samo hinavščino. Veleja je hotela biti dobra in poštena, a ni mogla biti, ker se ni poročila iz ljubezni. Poskrbela je, da je šel mož po svetu, a sama ni našla sreče, ker je nje izvoljenec kot po-

ročene žene ni maral. Ljudje so seveda šušljali o prepovedani ljubezni, kar ni bilo nič res. Tu imamo lep prikaz notranje moške morale in poštenosti, a Lente to ni rešilo razočaranja in propasti, kajti tudi on se ni poročil iz ljubezni, a se je zdelo da kot Veleja je moral tudi on v nesrečo in pogubo. Čisto naravno je, da mu ni tega nihče bolj privoščil kot Veleja, ki ga je tudi resnično in z vsem srecem ljubila. Tako je pač v naravi človeka. Tipičen prikaz vsega socialnega zla je bil Bogatin. Hotel je Velejo za svojo priljubljenico, a ga ni motilo, če je bila isto tudi drugih, samo če je upal, da bo imel on od tega dobiček. Največja žrtev in vsega pomilovanja vreden je bil Velej, vendar je velik del njegove usode ležalo na njem samem. Celo mati, ki je videla da sinu ni več pomoči in da ne more od njega ničesar več pričakovati, je brez upora, kot bi tako moralo biti, privolila v usodo, ki jo je določil Bogatin. Zgledalo je, da je Bogatin kriv vsega zla, a temu ni tako, marveč so vsi kot v rokah zle usode iz katere se ne morejo rešiti.

Drama "Veleja" bi morali vsi naši izseljenci videti in se iz nje tudi česa naučiti. Škoda pa, da imajo tudi naši ljudje v splošnem zelo malo razumevanja za globoka kulturna in socialna vprašanja. Zato pa je drama Veleja in nešteto drugih usoda tudi našega naroda. Zastoj je govoriti o boljši bodočnosti, če ljudstvo tega samo noče. Sto in sto dokazov imamo zato. In eden teh je bil tudi v nedeljo, ko bi bila lahko dvorana, četudi je velika, do zadnjega stola zasedena, kar ni bila. To pa naj ne moti prosvetnega odseka Slovenskega doma, marveč naj gre vztrajno svojo pot naprej. Na splošno, ki nima smisla za ničesar, se ni treba ozirati, kajti njih podrejena hlapčevska usoda ni treba, da bi bila tudi nas vseh. Samo naj nihče ne godrnja čez usodo, ki nas tepe. Jaz bi celo priporočal, da se drama Veleja ob prvi priliki ponovi.

Udeleženeec

Domača zabava

"Slovenski dom" priredi v nedeljo dne 23 oktobra domačo zabavo v svojih društvenih prostorih. Gral. César Diaz 1657.

Druga domača zabava pa se bo vršila dne 20 novembra istotako v društvenih prostorih.

SREČKE SO PRODAJALE

Na nedeljski prireditvi Slovenskega doma so prodajale srečke naslednje članice: Marija Pisk, Slavica Peljan, Irena Jekše, Nadica Špacapan, Rezka Špacapan, Vida Kjuder, Cirila Stemberger in Marica Mavec. Največ srečk je prodala Marija Pisk in sicer za \$ 38.90. Vsem skupaj pa se za njihovo požrtvovalnost najlepše zahvaljuje Odbor.

KNJIŽNICA "SLOVENSKEGA DOMA"

771. Maupassant spisi (G. Maupassant)
772. Babica (Božena Nemčova)
773. Carski sel. I (Mihael Strogov)
774. Iz starih časov (N. Vrbnjakov)
775. Junak našega časa (M. J. Lermontov)
776. Pravica (V. S. Reymont)
777. Pravica (V. S. Reymont)
778. Čigava si? (Slavko Slavec)
779. Po svetu naokrog (N. Vrbnjakov)
780. Kmečko branje (Just Ušaj)
781. Sigmonov Maščevanje (I. Lah)
782. Kmečko branje (Just Ušaj)
783. Vladka in Mitka (Z. Kvedrova)
784. Mali ljudje (Milan Pugelj)
785. V senci nebotičnikov (Pavel Breznik)
786. V senci nebotičnikov (Pavel Breznik)
787. V džunglah belega slona (L. F. Lupša)
788. V džunglah belega slona (L. F. Lupša)
789. Fabiola (Anton Zupančič)
790. Tri povesti (Gustav Flaubert)

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNOSTIŠTVA

J. N., Mar del Plata. — Izgubljenost številko vam bomo dostavili. Naročnino smo prejeli v redu. Hvala! Pozdrav!

M. C. de B., Cinco Saltos. — Izgubljenost številko vam smo poslali. Pozdrav!

J. S., Capital. — Ker smo z Vami govorili osebno, ne bomo pisмено odgovarjali. Sprejmite naše pozdrave!

L. B., Misiones. — Kot pišete ste imeli letos s verbo-mate slabo srečo. Kot v vseh drugih stvareh je tudi v tej velika trgovska spekulacija. Zato so izsilili omenjeni zakon. List bomo seveda pošiljali in za naročnino tudi radi počakali. Pozdrav vsem tamšnjim Slovincem!

K. F., Bahía Blanca. — Naročnino smo v redu sprejeli. Niž zato, če ste malo zamudili. Pozdrav!

I. Z., Córdoba. — List smo vam poslali na ogled, kot želite. Pozdrav!

J. Blasnik nasld., Ljubljana. — Kar je najvažnejše ste nam pozabili navesti, ceno. Mi bi prevzeli naročilo le kolikor nam naprej plačajo. Zdravo!

J. P., Ing. White. — Omenjene zemljevide nimamo na uredništvu in

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

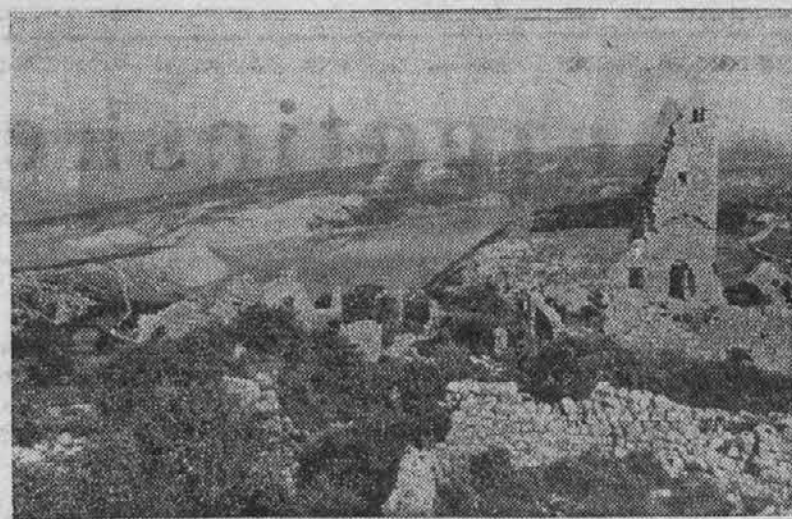
zato tudi gotovo nismo pisali, da jih mi prodajamo ali da se pri nas dobi-jo. Kdor je oglaševal v listu, da jih ima, tam se je treba obrniti. Mislimo da k g. Laknerju na Banco Germánico. Če razne tvrdke oglašajo v našem listu, s tem vendar ni rečeno, da se to pri nas dobi. Torej urednik bi se moral sramovati, ko je mnenja, da ni lepo in pošteno, da bi se vedno izkoriščalo peščico ljudi, medtem ko mnogi ne čutijo potrebo organizacije dokler niso v sili. Ali bi ne bilo bolj priporočljivo tisto o sramoti ravno nasprotno? S tem, da povemo resnico, delamo krivico. Res čudna je logika nekaterih, a krivci in raznim zablodam ne bomo delali poklonov, četudi bi nam morda to več neslo. Pa brez zamere in prijateljski pozdrav!

RAD BI VEDEL

kje se nahaja moj rojak Frane Trošt, doma iz Cole nad Vipavo. Če bi sam čital te-le vrstice, ali če ve kdo drugi za njegov naslov, naj mi sporoči na ta naslov: Benčina Anton, Calle Nerón 131, José Ingenieros FCP.

IŠČE SE

Ferdinand Zijan iz Biljane na Gosam čital te vrstice, ali če kdo drugi riškem. Išče ga svoja sestrčna. Če bi

Bakarski zaliv v Hrvatskem Primorju

ve kje bi se nahajal, naj javi na naše uredništvo.

IŠČE SE

Rojak iz Severne Amerike išče potom našega lista, Minko Rupnik, doma iz Idrije po domače Strojarijeva. Zadnje pismo je pisala 22 avgusta leta 1932. Nje naslov je bil: Calle Guayaquil 330, Bs. Aires. Če bi sama čitala te vrstice ali kdo drugi, ki bi vedel zanjo, naj nam sporoči. Rojaku v Sev. Ameriki so naprosili njeni doma, če bi mogel zvedeti o njej radi družinskih razmer doma. Tudi o njenem bratu Milanu Rupnik poizvedujejo in ne vedo, da je pred leti umrl, kot je bilo tudi v našem listu naznájeno.

ALI STE NA NAS POZABILI?

V Češkoslovaški je vprašanje narodnih manjšin rešeno. Poleg sudetskikh Nemcev je potem Češkoslovaška prostovoljno odstopila se Poljsko in Madžarsko narodno manjšino.

Če so se te narodne manjšine, ki se jim v nobenem pogledu ni delala krivica, zlele v svojo narodno celoto, bi toliko bolj imeli do tega pravico druge narodne manjšine in v prvi vrsti naša pod Italijo, ki so ji bile s silo odvzete vse pravice kulturnega in narodnostnega obstoja, da ne govorimo o gospodarstvu, ki ga je tudi fašizem podvrnil v svrhu svoje asimilacijske politike.

Kot smo prej povedali, so imele manjšine na Češkoslovaškem vso kulturno, narodno in gospodarsko svobodo. Zato ni bilo nikoli slišati, da bi se ljudstvo želelo priključiti k svojim narodnim državam, ker mu je pač bila v mejah demokratične Češkoslovaške republike zagotovljena vsestranska svoboda, kakršne sedaj ne bo deležna. Svojo manjšino je zahtevala Nemčija. In ko sta Poljska in Madžarska videli, da so zavezniče Češkoslovaške, izvzemši Rusijo, pravzaprav zavezniče njenih sovražnic, sta se tudi oni dve opogumili ter zahtevali svoje manjšine, ki jih je Češkoslovaška skoro brez ugovora odstopila.

Vzemimo sedaj zadevo kot je. Torej Češkoslovaška sedaj nima več narodnih manjšin. Fašistične in fašizma naklonjene velesile so preskrbele, da se je to vprašanje rešilo, kot se je. Zakaj pa bi sedaj ne poskrbele, da bi se isto tudi drugod zgodilo. Nemčija in prav tako Italija imata jugoslovanski manjšini. Čemu jih ne odstopi ta državi, ki ji pripadajo. Morda jih ne zahteva? Če jih ne, jih zato ne, ker ve, da bi jih zlepa ne dobila, zgrda pa pripravljena ni in je sama prešibka, zaveznikov pa nima, ter imamo tudi dokaz, da bi izven Rusije nihče ne bil zanesljiv. Pravica je torej samo za močne, za šibke je ni! O tem smo mi bili sicer že davno prepričani, a je le dobro, da si s tem novim dokazom dobro zapomnimo, kaj je v bistvu fašizem.

Če pa se mi morda motimo in delamo fašizmu krivico, tedaj naj nam nasprotno dokaže. Italija in Nemčija, obe imata lepo priložnost, da dejansko dokažeta ono, kar javno izprijeta: svobodo vsem narodnim manjšinam ter prijateljstvo v Jugoslavijo. Dokler pa se to ne zgodi, ni treba pričakovati, da bomo Jugoslavlani, posebno zamejni, niti za las spremenili svoje politično stališče in mnenje o fašizmu. Kljubovali mu bomo ter iskali zvez, s komurkoli, magari s hudičem, dokler ne dosežemo zmage in pravice, ki nam po vseh postavah gre.

ENA OD TEH POVRATNIC KOT DOKAZ TOČNOSTI IZVRŠENJA IZPLAČILA NA ZNAČENEGA DENARJA V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

Dinarji v Jugoslavijo in lire naznačene v Italijo, so izplačane prejemniku po eni od teh povratnic, katero dostavimo pošiljatelju in katera je, kot dokaz, VARNOSTI in UDOBNOSTI, ki jo nudi naš način nakazovanja. Izkoristite tudi Vi priliko in izvršite prihodnje nakazilo potom našega JUGOSLOVANSKEGA ODDELKA, ki je odprt od 9 do 18 ure, (ob sobotah od 8.30 do 11), pa se boste o tem prepričali.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm. MITRE 562

PUEYRREDON 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

Slovenci doma in po svetu

Sprememba krajevnih imen v Julijski Krajini

Z dekretom z dne 2. septembra t. l. se je dovolila komenski občini za prošena sprememba dveh krajev, in sicer Malega in Velikega Dola, ki sta se doslej imenovala Dol Piccolo in Dol Grande, v "Vallegrande" in "Vallepiccola". Po vsem Goriškem in Krasu je še mnogo krajev s slovenskimi imeni, ali vsaj z eno slovensko besedo kot zgoraj. Kakor kaže, bo ta dekret dal povoda še drugim občinam za podobne prošnje vladi, ki bodo gotovo ugodene.

DR. MAČEK V ROGAŠKI SLATINI

Dr. Vladko Maček je 17. septembra prišel v zdravilišče Rogaska Slatina, kjer misli ostati tri tedne. V njegovem spremstvu so bili trije uglednejši pristaši HSS iz Zagreba in sveda neizbežna telesna straža. Že prvi dan po svojem prihodu je imel razgovore z nekaterimi voditelji podeželskih skupin združene opozicije.

PRAVDA RADI PREVODA KNJIGE "POVRATEK IZ RUSIJE"

Zanimivo razpravo je povzročil nedovoljeni prevod znane knjige francoskega pisatelja Andreja Gidea: "Povratak iz Rusije", ki je izšel v zagrebški "Moderni socialni kroniki". Pisatelj Gide je tožil predstavnika te zbirke, češ da je prevajal brez njegovega dovoljenja. Tožence pa je povedal, da knjige ni v celoti prevedel, temveč je porabil le številne odlomke, pa še teh ne v zaporedni vrsti. V tem primeru bi šlo prej za publiistični prikaz knjige, z navajanjem posameznih mest, kakor so to delale številne revije in tudi knjige. To je pa po vseh avtorskih pravicah dovoljeno. Celotna knjižica se bavi z drugimi stvarmi, ne samo z ugotovitvami Gidea, se je končala tako, da je bil tožitelj Andre Gide odnošno njegov pravni zastopnik za Jugoslavijo, obsojen na plačilo pravnih stroškov, ker se je sodišče postavilo na stališče, da je izdajatelj "Moderne socialne literature" imel popolno pravico porabiti nekaj odlomkov iz Gideove knjige, ne da bi moral poprej vprašati avtorja za dovoljenje. Dognali so, da znašajo objavljene kosčki knjige komaj tretjino Gideove knjige.

Šole v Jugoslaviji imajo tudi nemške oddelke

Posebne nemške oddelke imajo po nekaterih ljudskih šolah v Slavoniji. Te nemške oddelke, so uvedli šele zadnja leta in sicer ne samo po mestih, pač pa tudi po nekaterih vaseh, kjer biva večje število Nemcev. Celo tam so jih ustanovili, kjer ni bilo tako nujno potrebno, menda res zato, da se ne bi Nemci iz rajha pritoževali, da njihove rojake v Jugoslaviji zatiramo. V teh šolah se je dostikrat zgodilo, da so tudi starši, ki po narodnosti niso Nemci, vpisali vanje svoje

otroke, ki dostikrat niso imeli niti pojma o nemščini. Lani in letos pa je po nekaterih nemških oddelkih število učencev tako zelo padlo, da so morali nemške oddelke ukiniti.

Bosna bogata na rudah

Nova nahajališča rude so našli v Bosni angleški rudarski inženirji in strokovnjaki, ki preiskujejo zadnje čase svet okoli Jajca in Bugojna. Naleteli so na rudna ležišča, v katerih je mnogo železa, poleg tega pa tudi nekaj bakra in zlata. Največje žile te rude so pri vaseh Šipovo, Mačkovec, Boljevo in Jezero.

Odkritje spomenika Petru Kružiču na Klisu

Hrvaškemu Leonidu, junaškemu branitelju Klisa, kapitanu Petru Kružiču so v nedeljo 25. septembra postavili spomenik na Klisu. Minulo je zdaj ravno 400 let, odkar je umrl ta veliki hrvaški junak. V nedeljo 25. septembra so bile v zvezi z odkritjem tega spomenika na Klisu velike slovesnosti, ki se jih je udeležil tudi zastopnik dr. Vladka Mačka, dr. Ante Cividini.

NOVA CERKEV NA BOLJUNSKEM POLJU

Novo cerkev so blagoslovili v Julijski krajini na Boljunskem polju 28. avgusta. Sveto mašo je imel škofovski odposlanec iz Trsta, a med sveto mašo je pel škofedenski pevski zbor iz predmestja Trsta. Otvoritev je bila zelo svečana, zlasti konec, ko je škofov odposlanec intoniral v domačem jeziku pesem "Povsod Bog", ko ni niti eno oko ostalo suho. Vsa cerkev je pela za njim in pesem parkrat ponovila.

NOVI BANI

Minister za telesno vzgojo naroda dr. Marko Buč, ki je odstopil, je bil imenovan za bana primorske banovine, ker je prejšnji ban dr. Jablanič stopil v pokoj. Prav tako je bil upokojen ban moravske banovine Predrag Lukić, a na njegovo mesto postavljen dosedanj podban Janičić Krasojevič.

Počastitev okostnice žrtev avstrijskega preganjanja

Velikansko okostnico v spomin 5000 bosanskih Srbom iz Doboja, ki so postali žrtve krvinskega režima avstrijske vojske med svetovno vojno. 18. septembra je patrijah srbske pravoslavne cerkve okostnico blagoslovil, na kar so se ob njej vrstile svečanosti sorodnikov padlih junakov. Še ves večerajšnji dan t. j. 20. septembra je prebivalstvo prinašalo k spomeniku cvetje in vence. V bližnjih krajih živi namreč še zelo veliko ljudi, ki so preživeli in videli vse strahote avstrijskega preganjanja.

ŠVICA KUPILA PŠENICO V JUGOSLAVIJI

Švica je kupila v Jugoslaviji 20.000 ton pšenice, tako je določeno v sporazumu, ki je bil sklenjen večeraj v Beogradu. Te pšenice pa ne bodo izvažali v Švico letos, pač pa šele prihodnjo pomlad. Po novem sporazumu bo Švica dobila v zameno za švicarsko plemensko živino večje količine naše koruze. Urejen je tudi plačilni promet. Po ukiitvi jugoslovansko-švicarskega kliranga 1. junija letos so se namreč pojavili gotovi spori, ki jih je zdaj novi sporazum uredil.

ZGRADITEV TOVARNE KABLOV

O vprašanju zgraditve nove tovarne kablov in o položitvi kabla na progi Beograd-Maribor je posebna komisija izdelala zdaj svoje poročilo. Komisija je mnenja, da se to dvoje ne da izvesti naenkrat, pač pa da je treba ti dve nalogi rešiti ločeno drugo od druge. Komisija tudi pravi da nova tovarna kablov ne bi mogla v potrebnem času izdelati kablov za progo Beograd-Maribor. Zato bo v kratkem najbrž razpisana nova licitacija za ta dela.

VARAŽDINSKA OBČINA SE POTEGUJE ZA ŽELEZNISKO PROGO

Za novo železniško progo, ki bi se odcepila od proge Varaždin-Golubovac in se zvezala s progo Krapina-Grobelno, se poteguje občinska uprava v Varaždinu. Nova proga bi bila dolga 15 km ter bi dopolnila železniško mrežo, ki veže Slovenijo s Hrvaško ter v prvi vrsti skrajšala zveze Slovenije s Podravino in Slavonijo. Občina je svoj predlog z nekaterimi osnutki poslala prometnemu ministru.

PIVOVARNA V LAŠKEM PRIČE LA DELOVATI

Laška gostilničarska pivovarna je baje stopila v akcijo in začela proizvajati lastno pivo. Po poročilih prestolniških časopisov, ki so to vest prinesli, proizvaja pivovarna dnevno okrog 150 hektolitrov piva, vendar pa se bo proizvodnja sčasoma po potrebi še dvignila. Pivovarno so sklenili že pred šestimi leti graditi slovenski gostilničarji kot protest proti kartelu jugoslovanskih pivovarn, ki so po svoji mili volji navijale cene. Verjetno, da bo sedaj nastala precej huda konkurenca, kar bo pa samo v korist tistim, ki bi radi pivo pili po znosnejših cenah.

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

KONGRES PLANINSKIH DRUŠTEV V BEOGRADU

13. kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo v Beogradu 1. in 2. oktobra letos. Organizacijo in vse prijave je izvedlo planinsko društvo iz Beograda. Pričakuje se, da se bo tega kongresa udeležilo veliko število planincev. Že sedaj se pripravljajo posebni vlaki iz dravske in savske banovine, dalje iz Novega Sada, Sarajeva, Niša in Skoplja. Za udeležence kongresa je odobrena polovična vozna na državnih železnicah. Po sporedu se bodo udeleženci kongresa peljali tudi na Oplenac in Avalo, zatem na Kopaonik, Rtanj ter na nekatere druge hribe v južni in vzhodni Srbiji, Bosni in Črni gori. V okviru kongresa bo srbsko planinsko društvo v Beogradu priredilo zanimivo razstavo. Kongres in razstava v veliki dvorani inženirskega doma.

Balkanski kongres za zaščito otrok

II. Balkanski kongres za zaščito otrok bo od 1. do 17. oktobra 1938 v Beogradu. Udeležili se ga bodo strokovnjaki iz številnih drugih balkanskih držav, poleg tega pa tudi zastopniki Anglije, Francije, Čehoslovaške, Italije in Švice. Na njem bodo aktivno sodelovali tudi zastopniki mednarodnega urada dela in mednarodne unije za zaščito otrok, ki je dala pobudo za ta kongres mednarodnega značaja. Balkanski kongres za zaščito otrok bo pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. ter pod častnim predsedništvom Nj. Vel. kraljice Marije. Začel se bo na svečan način v nedeljo 2. oktobra v veliki dvorani Kolarčeve univerze. Istočasno s balkanskim kongresom za zaščito otrok, bo v Beogradu od 1. do 7. oktobra velika mednarodna razstava zaščite otrok, na kateri bodo razstavljali poleg vseh balkanskih držav, tudi Nemci, Čehoslovaki, Angleži, Francozi, Italijani, mednarodni urad dela itd. Ta pomembna razstava je prva te vrste pri nas. Na razstavi bo aktivno sodelovala tudi naša država in bo na njej pokazala uspehe dela za zaščito otrok. V prireditvenem odboru sta tudi dr. Matija Ambrožič in dr. Bojan Pirc. Za ta kongres kakor tudi za mednarodno razstavo zaščite otrok se je prijavilo ogromno število udeležencev iz naše države, ter iz drugih balkanskih in izvenbalkanskih držav. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično vozno vsem udeležencem kongresa in obiskovalcem razstave.

ŠTEVILO LETOVIŠČARJEV PADA

Zaradi napetega mednarodnega položaja je tudi število tujih letoviščarjev v naših dalmatinskih mestih zadnje čase zelo padlo. V teh mestih so računali, da bo konec avgusta in v septembru prispelo na Jadran še veliko število tuincev, kakor se je to dogajalo prejšnja leta. In ti novi gosti so se v veliki meri tudi že prijavili. Toda, zdaj so svoj prihod odložili. Posebno se opaža, da prihaja v Dalmacijo vedno manj gostov iz bivše Avstrije, Anglije in Švice. Kakor da bi zaradi sedanjih evropskih

sporov res ne pustili nikogar več čez mejo.

Doživljaji naših sezonskih delavcev

Letos je odšlo večje število sezonskih delavcev iz Prekmurja in Podravine v tujino, kjer so upali, da bodo pri delu na polju mogli lepo za služiti. Mnogi delavci pa so se vrnili predčasno, ker v tujini niso dobili tega, kar so pričakovali. Pogodbe za delo v tujini so naši sezonski delavci sklenili doma z različnimi posredovalci, ki so obetali izredno ugodne pogoje. Te lepe ponudbe so marsikoga pripravile do tega, da se je odločil iti na sezonsko delo v preprisanju, da se bo na jesen vrnil z lepo vsoto z delom prislužene denarja. Na žalost pa posredovalci, ki so vabili delavca na sezonsko delo, niso govorili resnice in tako se vračajo delavci razočarani z dela nazaj v domovino. Delodajalci jim v večini primerov niso hoteli plačati toliko, kolikor so se delavci dogovorili s posredovalci. Tudi delovni čas je bil mnogo daljši kakor po dogovoru. Kako malo so mogli nekateri zaslužiti, dokazuje najbolj dejstvo, da so morali za kritje potnih stroškov pri povratku v domovino prodajati razne stvari, da so prišli do potrebnega denarja. Mnogi od njih priznavajo, da še nikdar v življenju niso tako pridno delali kakor zdaj na sezonskem delu v tujini in da bi doma, če bi tako delali, zaslužili neprimerno več. Mnogi delavci, ki so bili dogovorjeni tako, da jim je gospodar dal hrano, so se pritoževali, da je bila hrana glede na težko poljsko delo, prelahka in da so s svojim skromnim zaslužkom dokupovali hrano, tako da jim ni ostalo od zaslužka skoraj ničesar. Tako so zopet letošnje leto sezonski delavci spoznali, da je še vedno najboljši kruh tisti, ki ga reže domovina. Za drugo leto pa naj se vsako temeljito premisli, preden se odloči za delo, ki mu bo prineslo morda le dvomljiv uspeh in razočaranje.

DOBRA LETINA SADJA V MORAVSKIM DOLINAM

2.500 vagonov sadja je prinesla sadna letina letos kmetom iz gorjujega dela Moravske doline v Srbiji. Posebno bogata je bila letina v Starem Vlahu, ki skoraj postaja eden najbolj sadonosnih krajev v Jugoslaviji. Predvsem izvrstno uspevajo v teh krajih slive in jabolka. Do svetovne vojne so v Starem Vlahu komaj toliko sadja pridelali, kolikor so ga porabili sami doma. Da bi ga kaj prodali, na to ni nihče niti pomislil. Po vojni pa so kmetje uvideli, da je njihova zemlja zelo pripravna in rodovitna ter bi utegnili prinašati lepe denarje, le treba je bilo začeti z delom po vrtovih in poljih ter vsaj nekoliko opustiti misel na pastirstvo ali celo na hajduške podvige. Samo od leta 1935 dalje so v Starem Vlahu zasadili okoli milijon novih dreves. Sadjarstvo se je v teh krajih zadnje čase še prav posebno dvignilo. Letos bodo v Ivanjičkem okraju pridelali okoli 1.500 vagonov sadja.

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti nove obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Nova železniška postaja v Trstu

V Trstu bodo zgradili v najkrajšem času novo in moderno železniško postajo. V zvezi z Mussolinijevim obiskom je načrt za gradnjo velike in moderne postaje v Trstu, ki naj bi nadomestila sedanjo glavno postajo, češ, da ne odgovarja več zahtevam časa. Mussolini je ob svojem obisku dal vsem merodajnim navodila ter izrekel željo, da se z delom prične še letos. Jasno je, da so Tržičani sprejeli z veseljem to vest in smatrajo, da je nova postaja že ustvarjena, ker so prepričani, da "Duce" obljube ni izrekel tja v en dan.

JAGODINA DOBI LETALIŠČE

Svoje vojaško letališče bodo dobili v Jagodini v Srbiji. Zanj se je že nekaj časa vneto potegoval krajevni odbor Aerokluba. Davčna uprava v Jagodini je odstopila poveljstvu vojaškega letalstva primeren prostor za to novo jugoslovansko vojaško letališče.

JUGOSLOVANSKE SLIVE NA DUNAJU

Trivagone jugoslovanskih svežih sliv je prispelo včeraj na Dunaj. Iz Dunaja poročajo, kakor piše beograjsko "Vreme", da je tam veliko povpraševanje po sadju in drugih živilih, in da imajo zato jugoslovanske slive tudi primerno dobro ceno. Ker je letos sliv po naših južnih krajih zelo veliko, bodo vsaj deloma tudi mogli ustreči potrebam velikega Dunaja.

VTISI MUSSOLINIJEVEGA OBISKA

Trst je še vedno pod vtisom, ki ga je napravil nanj obisk Mussolinija. Ogromne priprave za sprejem ter sprejem sam, katerega se je udeležilo do 150.000 ljudi, sta predmet vseh razgovorov Tržičanov, karo da bi jih dogodki, ki sicer pretresajo javnost, ne zanimali preveč. Ob tej priliki zlasti poudarjajo, kaj vse se je storilo v Trstu pod Italijo in v zadnjem času. Številna dela, ki jih je te dni Mussolini zaključil ali pa zanje udaril temeljni kamen, dajejo šele pravo sliko vsemu. Tako je Mussolini postavil temeljni kamen za velikanško palačo "Fašistični dom" v Trstu, dalje je otvoril rafinerije, okrog katerih, se bo zgradila cela delavska vas, ki bo nosila ime "Aquilina"; ob njegovi navzočnosti so spustili v morje dve ladji za prevoz petroleja "Fede" in "Lavoro". Tržičaše črne srajce so Mussoliniju podarile ob tej priliki zvon sv. Justa z umetniškimi podstavkom. Posebno pozornost pa je Mussolini posvetil delavskim okrajem Tržiču, Miljam in tovarnam ter je z delavci v teh tovarnah stopil v najtesnejše stike.

NAČRTI OB REKI REKI

V zvezi z reko Reko je krožilo po vojni več različnih načrtov, a doslej ni bilo v zvezi s tem skoraj nič storjenega. Prvi in najboljše načrt je predvideval zajezitev Reke in zgradbo velikanskega jezika in elektrarne. S tem bi se stvorilo v vsej dolini Reke veliko umetno jezero, ki bi služilo kot rezervoar za vodovod, ki bi bil napeljan po večjem delu Istre. Toda ta načrt in misel sta kmalu splahnela. Namesto vsega je bil zgrajen ob vodi pod postajo Goranje Ležeče vodovod, ki črpa vodo za železnico. Zdaj pa govore, da bodo zregulirali strugo reke, ki naj bi jo razširili in poglobili. Res se je tudi pojavilo ob vodi več zemljemerjev,

ki merijo in rišejo, a ne ve se točno še, kaj bo iz tega.

ZGRADBA FAŠISTIČNEGA DOMA V TRSTU

V Trstu bodo pričeli graditi veliko stavbo za fašistični dom. Stavba bo visoka štiri nadstropja, a bo zelo obsežna in bo stala osem milijonov lir ((okoli 20 milj. din), prostor pa je darovala občina brezplačno. K stroškom bo stranka prispevala tri in pol milijona lir. Vsa stavba bo grajena iz kraškega kamna. V njej bo prostora za 130 uradov, za redakcijo lista "Popolo" in krasna dvorana za 1500 oseb. Istočasno se bo pričel graditi fašistični dom v Postojni, ki bo stal 330.000 lir, in v Miljah za 250.000 lir.

Nova ladja

Iz ladjedelnice Sv. Marka pri Trstu bodo v kratkem spustili v morje dve veliki ladji za prevoz petroleja ali bencina, ki imata po 8700 reg. ton. V Tržiču pa čaka na splavitev par podmornic, dočim bodo pričeli te dni z gradnjo največje italijanske vojne matične ladje "Roma" s 35.000 tonami.

NOVA IMENOVANJA

S kraljevim ukazom so imenovani: za docenta v VII. skupini na univerzi v Ljubljani dr. Anton Oevirk, suplent I. realne gimnazije v Ljubljani, in sicer za stolico "Zgodovina starih in modernih književnosti"; za stolico "Splošna zgodovina starega in srednjega veka s pomožnimi zgodovinskimi znanostmi in novega veka" dr. Franc Zwitter, profesor realne gimnazije v Kočevju; na medicinski fakulteti za izrednega profesorja v 4—I za stolico fiziologije dr. Albin Seliškar, docent iste fakultete; na tehniški fakulteti: za izrednega profesorja v 4—I za stolico tehnične mehanike in termodinamike dr. inž. Anton Kuhelj, docent iste fakultete; na bogoslovni fakulteti: za docenta v VII. skupini za stolico filozofije, pedagogike in verskega pouka dr. Franc Janžekovič.

"Praznik grozdja" v Julijski Krajini

V nedeljo 25. pr. m. se je vršila po vsej Julijski Krajini proslava trgate, ki nosi ime "Praznik grozdja". Po vsej Julijski Krajini so vršile fašistične organizacije priprave za ta praznik, ki se je zlasti v Gorici praznoval precej svečano z razstavo in pa z razdelitvijo nagrad odlikovanim vinogradnikom. Poleg tega se je vršila v mestu povorka z alegoričnimi vozovi.

Jugoslavija dobi v Trstu svobodno cono

V Trstu so z velikim veseljem sprejeli vest, ki pa do sedaj še ni od nikjer službeno potrjena, po kateri bo dobila Jugoslavija v Trstu svobodno cono za transport blaga. Na dejajo se, da bo s prometom, ki bo s tem nastal, precej poživela skoraj mrtva tržaška luka, zlasti pa da bo vsaj deloma nadoknadena izguba Avstrije.

IZVOZ JUGOSLOVANSKEGA LESA PADEL

Izvoz jugoslovanskega lesa je letos nekoliko padel v primeri z lanskim izvozom v prvih osmih mesecih. Le-

tos smo izvozili vseh vrst lesa v inozemstvo 639.000 ton v vrednosti 586 milijonov dinarjev, lani pa 799 milijonov ton v vrednosti 750 milijonov dinarjev. Najboljši kupec je bila še vedno Italija, takoj za njo pa Nemčija in Anglija. Lani je bila v istem času najboljši kupec Anglija, a za njo sta prišli Italija in Nemčija. Iz statistike je razvidno, da je najbolj padel izvoz lesa v Anglijo in sicer skoraj za polovico, medtem ko je padel izvoz v Italijo le za malenkost.

MALARIJA V JUGOSLAVIJI

Število bolnikov, obolelih na malariji, se je v zadnjih letih v naši državi stalno zviševalo. Zlasti so znani zaradi malarije okraji v Južni Srbiji, vendar pa tam higijenski zavodi z velikimi trudi in napori zaježujejo to bolezen s tem, da izboljšujejo higijenske razmere, obenem pa oblasti osušujejo močvirja ter regulirajo reke. Zadnji čas pa so v Beogradu ugotovili presenetljivo število malarično bolnih ljudi. Temu je krivo največ močvirje, ki se nahaja v okolici mesta, odkoder se pode trope komarjev v mesto. V večjih močvirnih mlakazah so spustili v vodo posebne ribice, ki najrajši žro jajčka, ki jih zneso komarji. Velikih uspehov s tem niso dosegli. Zanimivo pa je, da se je malarija v večjem številu pojavila tudi v drugih evropskih državah.

SPOMENIK NEZNANEMU VOJAKU V BEOGRADU

Na hričeku pri Beogradu so te dni dogotovili nov lep spomenik Neznemu vojaku. Do sedaj je bil spomenik bolj skromen in neprezentativen. Prostor za nov velik spomenik so začeli pripravljati pred štirimi leti. Spomenik sam je bil dovršen že prej, toda mnogo več dela je zahtevala ureditev prostora okrog spomenika. Spomenik sam je izgotovil največji jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič. Spomenik je zamišljen kot nekaj hram, ki sloni na visoki ploščadi ter se sestoji iz štirih stebrov. V notranjosti so postavljeni kipi, ki predstavljajo vse jugoslovanske pokrajine. Avala je s tem spomenikom dobila krasno lice.

Marija Maistrova v Mariboru umrla

V Mariboru je umrla ga. Marija Maistrova, vdova po znanem slovenskem generalu Rudolfu Maistru. Svojemu pokojnemu možu je tudi ob najbolj burnih dneh ob prevratu zvesto stala na strani in tako postala odlična predstavnica slovenskega rodoljubnega ženstva. V veličastnem pogrebu so se predstavniki javnega življenja poslovili od nje. Naj počiva v miru.

Veliki zavod "RAMOS MEJA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cienarellu. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZIMEM: kila, nadna, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjen, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLACEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plačevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

SESTDESETLETNICA ZASLUŽNEGA MOŽA

V Ljubljani je v skromnosti praznoval svojo 60 letnico stolni dekan in kanonik dr. Franc Kimovec. Njega gotovo vsa Slovenija pozna, saj je nedosegljiv pevovodja, ki je večkrat na našem stadionu vodil ljudsko petje velikanskih množic. Na polju naše glasbe si je pridobil že velike zasluge, znan pa je tudi kot večje prevajalec dobrih del iz inozemskega slovstva.

RAZBOJNIK KODER PRIJET

Oblastem se je posrečilo prijeti znanega razbojnika Kodra Jožefa, ki je že nekaj let strašil zlasti po Štajerskem. Ima na vesti več vlovov, ropov in tudi ubojev. Razpisana je bila nagrada 3000 din za tistega, ki primore oblastem, da ga dobe v roke. Priješi so ga na Primorskem orožniki iz St. Vida pri Stični, ki so ga po kratkem zaslišanju na svoji postaji poslali naprej v Maribor.

V GORICI JE ZAČEL IZHAJATI NOV FAŠISTIČNI LIST

Pokrajinska zveza fašistične stranke v Gorici je pričela izdajati nov list pod imenom "Voce fascista". List je ustanovljen predvsem za propagando in namenjen vsem fašističnim organizacijam v pokrajini.

GRADNJA VODOVODA V ISTRI

V zvezi z gradnjo istrskega vodovoda so pričeli tudi regulirati reko Mirno. Da bodo sedanjo strugo lažje popravili in utrdili, so speljali vso vodo v nekdanjo opuščeno strugo. Po teh delih se bodo lotili izsuševanja vsega močvirja ob reki.

Denarni zavodi v Julijski Krajini

Inspektorat za zaščito vlog v Rimu je izdal pregled zavodov dne 30. junija 1938. Ob koncu junija 1938 je poslovalo samo še 95 denarnih zavodov. Ob začetku 1937 do sredine 1938 je 23 zavodov proglasilo likvidacijo, tako da je sedaj 107 denarnih zavodov v likvidaciji. Stanje po pokrajinah je naslednje: Konec 1936 je poslovalo samo v goriški pokrajini 43 denarnih zavodov. Od tistega časa dalje pa jih je 8 stopilo v likvidacijo, in sicer slovenski zavodi v Borjani, Kobaridu, Komnu, Dornbergu, Štanjelu, Hudajužni ter fur-lanska zavoda v Gradiški in Marjanu. Sedaj posluje v tej pokrajini samo 35 zavodov, 39 pa jih je v likvidaciji. Tudi v tržaški pokrajini se je v omenjenem roku povečalo število zavodov v likvidaciji, in sicer za 4 od 7 na 11. Dva izmed teh sta slovenska, v Sv. Križu pri Trstu in v Škedenju, eden furanski v Gradežu in eden italijanski (Banca Giuliana) v Trstu. Celotno posluje sedaj v tržaški pokrajini samo 29 denarnih zavodov. Posebno veliko je število zavodov v likvidaciji v puljski pokrajini. Od konca 1936 do 30. junija 1938 se je povečalo za 5, od 37 na 42. Napovedali so likvidacijo denarni zavodi v Malem Lošnju (dva), Rovinju, Sv. Nedelji in Vižinadi. V tej pokrajini posluje samo 25 denarnih zavodov. V reški pokrajini je bilo 31. decembra 1936 še deset denarnih zavodov, danes jih je samo šest. Štirje so namreč medtem stopili v likvidacijo, in sicer trije na sami Reki (Banco operaio, Cassa Centrale in Sov. An-Quarnero) in Ljudska posojilnica v Knežaku. Celotno število zavodov v likvidaciji je 14. — V zadrski pokrajini poslujejo danes samo še štirje denarni zavodi, dva zavoda pa sta v likvidaciji. Celotni pregled za Julijsko Krajino in zadrsko pokrajino.

no je tale: 30. decembra 1936 je poslovalo še 200 denarnih zavodov, 139 jih je bilo v likvidaciji. Do konca junija 1938 je napovedalo likvidacijo nadaljnjih 37 zavodov, tako da posluje sedaj še 163 zavodov, število zavodov v likvidaciji pa je poskočilo na 176.

POLJSKO DELO OB NEDELJAH

Te dni so izdale koroške oblasti odlok, da se mora poljsko delo opravljati tudi ob nedeljah, tako da bi bila s 1. oktobrom dela na polju v glavnem končana in letošnji pridelek brez izjeme že pod streho. Med kmečkim prebivalstvom ta odlok ni naletel na preveliko odobravanje.

ODPRAVLJENE CARINSKE OVIRE

Carinske ovire med bivšo Avstrijo in Nemčijo bodo odstranjene s 1. oktobrom. Ta dan se bo gospodarstvo obeh delov države povežalo v eno samo celoto, pri čemer bosta imela korist predvsem avstrijsko kmetijstvo in trgovina.

Šola celovškega Marijanišča

Starši bivših gojencev celovškega Marijanišča so dobili te dni okrožnico ravnateljstva celovške gimnazije, v kateri se pravi med drugim: "Kot odgovornega hranitelja bivšega — in verjetno tudi v šolskem letu 1938-1939 študirajočega — marijanišnička vas posebej opozarjamo na naslednje določbe odloka deželnega šolskega sveta za Koroško od 15. septembra: 1. Konfessionalne šole (kot n. pr. gimnazija v St. Pavlu v Labudski dolini) nimajo javnostne pravice in ne morejo izstavljanj veljavnih spričeval, učenci teh šol tudi kot privatniki ne morejo polagati izpitov ali dokončati študij. — 2. Učenci konfessionalnih šol ne smejo biti sprejeti v Hitlerjevo mladino. — 3. V narodno-socialistični državi s položajem javnega nastavljenca ni združljivo, da bi se njegovi otroci ali varovanci vzgajali in poučevali v konfessionalnih šolah." — Kakor smo že poročali, je bilo v letošnjih počitnicah celovško Marijanišče ukinjeno in začasno spremenjeno v kasarno. V Marijanišču je bilo približno 70 slovenskih gimnazijcev.

LAHKA SMRT

V avgustu so romani na Višarje številni duhovljani iz Šmarja, Gaberja, Branice na Vipavskem in Štanjela na Krasu. Odpeljali so se v treh avtomobilih. Pridružila se jim je tudi 69 letna Frančiška Vidmar iz Rihemberka. Stara mati je vsa vedra obiskala z drugimi vred najprej Mengore in potem višarsko svetišče. Prej in na povratku je z drugimi romarji veselo prepevala. V bližini Rablja je nepričakovano začela klmati na svojem sedežu. Sopotniki niso posvetili temu nikake pažnje, ker je še malo prej navdušeno pela. Ko so se čez nekaj časa zanj nekoliko pozanimali, je bila — mrtva. Zadelo jo je srčna kap. Srečna žena je umrla s pesmijo na ustnicah. V Boveu so ugotovili njeno smrt in jo potem po navodilih orožništva pripeljali kar avtom naravnost v Rihemberk, kjer so jo pokopali.

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54-3588

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravniške specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške \$ 55.— za ženske \$ 45.—

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

LOV ZA TIHOTAPCI

Trnovo, sept. 1938. — Menda v nobenem drugem predelu jugoslovansko-italijanske meje nima italijanske oblasti toliko opraviti s tihotapeci, kot v predelu od Postojne do Reke. Temu so gotovo vzrok posebne terenske in gospodarske razmere. Dočim so drugi kraji več ali manj prenevarni za to delovanje radi izrednih terenskih težav, ki se proti severu vedno bolj množijo, in radi preglednosti terena ker ni toliko poraščen z gozdovi — v gostih in nepreglednih snežniških gozdovih, ki segajo tam od Kolpe preko Kočevja in do naše Reke, tihotapeci precej nemočno opravljajo svoj posel. Drug važen vzrok pa je bližina proste luke na Reki. Oblasti to vedo, zato pri nas kar mrgoli raznih obmejnih straž, ki skušajo če že ne zatreti, vsaj omejiti ta, za državno blaginjo tako škodljiv pojav.

Te mere so res mnogokateremu vzele pogum, vendar jih je še dosti, ki kljub vsem nevarnostim nadaljujejo s to vrsto zaslužka. Ni se čuditi niti obsojati, če se kdo v hudi gospodarski stiski, ki nas danes tlačijo, spozabi in se skuša rešiti odnoso omiliti bedo družine na ta način, če mu ni mogoče najti poštenega dela, ki mu ga odjedajo ljudje z juga.

Niso redki slučaj, ko smo pričali razburljivemu lovu na kakega tihotapeca, ki so ga organi izsledili. Tako je pred kratkim neki karabinjer naletel na dva tihotapeca, ki sta hotela prečkat glavno cesto Trnovo—Ribnica, da bi ponovno našla varno zavetje med gostim grmovjem. Karabinjer jih je ustavil, ker sta se mu zdela sumljiva in dočim je enega vjel, mu je drugi ušel. Medtem pa je prišel po cesti neki italijanski voj. duhovnik, katerega je orožnik zaprosil, naj popazi na zaplenjeno slivovko, medtem ko je sam hotel tihotapeca ukleniti. Toda tudi ta se mu je iztrgal in pobegnil, prebredel Reko in se izgubl med grmovjem v gmajne.

MUSSOLINIJEVA DRUŽINA V REŠKEM ZALIVU

Reka, avgusta 1938. — Italijansko in inozemsko časopisje je poročalo, da se je pred kratkim Mussolinijeva družina ukrcala na neko jahto in z njo križarila po Jadranskem morju. Obiskala je razne kraje, tako n. pr. si je ogledala baje tudi Brionske otoke. Jahta je priplula tudi v Reški zaliv, in se vsidrala nekje v bližini Opatije, niti drugih letoviščarskih krajev v okolici opazili, da bi se bil kdo z jahte izkrcal.

V zvezi s to jahto se je raznesla po okolici govorica, da se je z njo vozil sam Mussolini, ki da je prišel nadzirati utrdb na Učki in drugih predelih v Reškem zalivu.

STROGE ODREDBE

Il. Bistrica, sept. 1938. — Ko je bil uveden prosti pas, tako zvan "zona franca", pri nas so imele finančne straže polne roke dela. Tihotapstvo iz Reke in drugih krajev v bližnjo in daljno okolico prostega pasu se je razvijalo tako hitro in močno, da mu nekaj časa, vsakovrstne javne straže nikakor niso bile kos. Vsa prizadevanja so bila zaman. Trgovci s kolonijalnimi in tudi drugim blagom v Il. Bistrici in ostalih večjih krajih krog prostega pasu so zaradi tihotapstva trpeli občutno škodo. Stroge odredbe in vestno zasledovanje tihotapecev pa so polagoma omejile to nedovoljeno trgovino. Ker pa nimajo sedaj finančne straže več toliko posla s tihotapeci, se ukvarjajo s pregledovanjem poslovanja trgovcev. In spet so prizadeti trgovci, tokrat pač huje kot prej. Skoraj noben račun ni pravilno kolkovan, nobeno potrdilo ni v redu. Nešteto je bilo ovadb zaradi nepravilno kolkovanih računov in trgovci bodo morali plačati baje visoke globe. Če gre človek v trgovino in kupi za nekaj lir blaga, mora oditi iz trgovine tudi s pravilno kolkovanim računom.

Kmet mora paziti na to, da spelje z gnojišča sproti vsako pest gnoja na njive, sicer ga vaški policaj takoj ovadi, čemur sledi občutna denarna kazen.

KONTROLA V MLINIH

Trnovo, avgusta 1938. — Vzdrž Reke, ki je največja reka v naši bližnji in daljnji okolici, je vsepolno starin in znanih mlinov. Med vojno,

zlasti v letih, ko je razsajala suša in ko so na kraška bojišča izvozili velike količine vode iz struge Reke, je bil naval na te mline zelo velik. Noč in dan so se vrtela mlinška kolesa in še niso mogla zmleti vsega, kar so navozili ljudje. Takrat je bila med mlini uvedena najstrožja kontrola. Zapisovati so morali količine žita po vrstah, in količino zmlete moke. Danes kaže, da se bo dogajalo isto. Mlinarji so dobili od pristojnih oblasti ukaz in navodila z odgovarjajočimi tiskovinami, na katerih morajo vsak mesec poročati občinskemu uradu natančne količine zmletega žita. Ta poročila morajo dajati tudi gospodarji mlinov najmanjše kapacitete. Organi finančne straže često kontrolirajo poslovanje mlinov in točnost podatkov v mesečnih poročilih. S temi novimi odredbami imajo mlinarji precej sitnosti zlasti, ker večina ne zna italijanskega jezika in jim tiskovine v italijanski delajo veliko preglavje. Marsikateri gospodar mline hudo mučno pristavlja na te novosti, češ, da bo moral za vodstvo teh pregledov najeti posebnega tajnika.

AVTOMOBILSKI KARAMBOL

Gorica, avgusta 1938. — Batujškega župnika g. Lebara Ignacija, je doletela težka nesreča. Z osebnim avtomobilom, ki ga je šofiral prvaški župnik g. Drekonja, v katerem je bil poleg drugih tudi g. Lebar, je trčil v tovorni avto. Vsi potniki so dobili lažje poškodbe, le g. Lebar je bil težko ranjen. Zlomil si je nogo v kolku, nekaj težjih poškodb je dobil tudi na gornjem delu telesa in na zobovju. Prepeljan je bil najprej v gorško bolnico, kjer so ga dali v gips, nato pa poslali domov. Njegovo stanje se je sprva sicer zboljšalo, a zaradi številnih obiskov se mu je zopet poslabšalo. Vendar je upati, da bo kljub svojim 73 letom srečno prenesel težko nesrečo.

Ukrepi proti Židom

Znani so že zakonski dekreti, ki jih je italijanska vlada sprejela na svojih poslednjih sejah in ki določajo izgon vseh tujih Židov iz države ter izločitev iz javnih šol. Tujih Židov se je nabralo v državi očitno precejšnje število, saj je rimski "Tevere" prav te dni na osnovi prvih podatkov židovskega štetja ugotovil, da živi v Italiji sedaj preko 70.000 židov, medtem ko jih je bilo po podatkih policijskih uradov malo prej le še 47.000.

Kakor kažejo dogodki v Julijski Krajini in tudi drugi omenjeni dekreti italijanske vlade, se gibanje proti Židom ne bo omejilo na tuje državljane. Židovskim beguncem iz tujine začasno celo dovoljujejo, da se nastanijo v Italiji, domačim Židom pa so se začela udirati tla že v vseh državnih in občinskih službah in ne le na šolah. Izvzeta tudi niso velika industrijska podjetja, ki so pod kontrolo države. V Trstu so z raznih vodilnih mest odstranili že večje število Židov ter jih nadomestili s fašisti iz starih pokrajin, ki so si pridobili kakršnihkoli zaslug za državo in stranko. Tržaški prefekt in prvaki stranke so dobili tudi posebno navodila za nadaljnjo akcijo proti Židom. V Trstu so se pojavili na nekaterih izložbenih podjetjih kljukasti križi, kar pa je bilo očitno popolnoma v nasprotju z ukrepi, ki so jih izdale oblasti. Zato sedaj čuvajo ta podjetja karabinjerji in drugi varnostni organi.

Tudi na Goriškem se je akcija proti izdom že zelo razširila. Vsi podežtati z dežele so bili pred dnevi pozvani na prefekturo, ker so prejeli posebna in podrobna navodila za borbo proti židovskemu plemenu. Štetje Židov je že dovršeno in krajevne oblasti so zbrane podatke že odposlale statističnemu uradu v Rimu.

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIČ
de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Drobne vesti iz naših krajev

Himen. — V Trstu sta se pred kratkim poročila gđc. Mara Pertotova iz Barkovelj in zdravnik dr. Stanislav Sosič. Dr. Sosič, ki si je v svojem poklicu pridobil širok krog znancev in prijateljev, kakor tudi njegovi družici obilo sreče!

Na očetov pogreb je prišel iz prognanstva. — Iz prognanstva se je vrnil domov Venceslav Ušaj, a le za teden dni. Dobil je dopust, ker mu je oče umrl.

Lastništvo tržaškega "Piccola" je prešlo v roke nekega turinskega podjetja, pri katerem so soudeleženi največji industriji iz Piemonta.

AvtoBUSNE OLAJŠAVE. — Goriško avtoBUSNO podjetje Ribi je pred kratkim delilo poglavarjem družin z mnogimi otroki posebno olajšavo na vseh svojih avtoBUSNIH progah. Sedaj je goriško združenje teh družin doseglo podobne olajšave tudi pri ostalih avtoBUSNIH podjetjih. Poslej bodo v smislu razglasa, ki ga je omenjeno združenje izdalo pred dnevi, vsi upravičenci plačevali na vseh progah in v vseh smereh polovično vozino, a pod pogojem, da se vpišejo v organizacijo.

Mladinske počitniške kolonije. — Je tudi letos organizirala fašistična mladinska organizacija. Kakor poročajo listi, so poslali v goriški pokrajini letos okrog 5000 otrok v planinske, obmorske in druga mladinska taborišča in kolonije. Za vsako skupino so počitnice v kolonijah trajale povprečno po 4 tedne. V prvih dneh septembra so se zaključile.

Lov na divjačino. — Sedaj je na Goriškem spet dovoljen lov na divjačino. Rok za lov bo potekel z 18. novembrom. Le lov na zajce ostane prepovedan do 1. oktobra v vseh krajih razen v občinah Otlica, Col, Črni vr, Idrija, Cerkljo, Grahovo, Sv. Lujza, Kobarid, Tolmin, Bovec in Soča. Lov na srne bo dovoljen le do 1. oktobra.

Smodnik je gorel. — Pretekli mesec je nastal v smodnišnici med Orlekem in Sežano požar. Ogenj je nastal v nekem skladišču v poznih večernih urah. Razširil se je z bliskovitostjo in njegov sij je bil dober četrt ure ožaril vse nebo, tako da so v Trstu spočetka mislili, da se je znova pojavil severni sij, kakor pred nekaj meseci. Pravijo, da so ga opazili celo v Benetkah.

Neznana utopljenka na soškem bregu. — V četrtek je železniški čuvaj v Solkanu blizu mosta opazil truplo neke žene, ki ga je Soča na-

plavila na bregu. Obvestil je o tem orožništvo in sodna komisija je dognala, da je bilo truplo že nekaj dni v vodi. Ugotovili so, da je morala biti utopljenka stara okrog 45 let. Pri njej pa niso našli nikakih dokumentov, po katerih bi bilo mogoče dognati njeno istovetnost.

V Zadru. — Je bil imenovan novi mestni svet. V njem so poleg drugih Anton Zeravšek kot zastopnik industrijskih podjetnikov, Josip Marušič za trgovske nameščence in Josip Kronja kot zastopnik industrijskih delavcev.

Bazovica. — 11-letni žagar Silvan se je težko ranil z nabojem, ki je eksplodiral. Odnoslo mu je levo roko. Zadel je rane po obrazu, nogah in rokah. V težkem stanju so ga pripeljali v bolnišnico.

Idrija. — Zlato poroko je praznoval v Idriji 71-letni Ivan Bonča, znani kovaški mojster. Pred petdesetimi leti se je poročil z Barbaro Kogejovo iz znane idrijske družine in je v zakonu vzgojil petero otrok. Jubilejnim kulturnim življenju. Bil je izvoljen v mestni zastop in se je z vso lant se je udeleževal tudi v idrijski močjo zavzemal za ustanovitev realke.

Kobarid. — Znana cerkev sv. Antona nad Kobaridom so spremenili v grobnico italijanskih vojakov, ki so padli pri prodoru ital. fronte l. 1917.

Orem. — Učiteljica Stanka Repinčeva, doma s Prema, ki je dosedaj vodila enorazredno šolo na Prelozah, je bila letošnjo jesen premeščena na enorazrednico v Sp. Bitnjah v premški občini.

Trst. — V zvezi s protizidovskimi ukrepi bodo v najkrajšem času odstranili židovska imena ulic in trgov ter jih nadomestili s pristnimi italijanskimi.

Trst. — Pri Sv. Mariji Magdaleni se je zopet zgodila smrtna nesreča. Motorni vlak, ki vozi v Pulo, je povozil do smrti neznano žensko, na istem mestu, kjer se je pred dnevi pripetila druga smrtna nesreča.

Trst. — V času, ko je bil brez nadzorstva domačih, se je 11-mesečni Marij Brezovec približal loncu kave in se polil z vročo tekočino. Dobil je hude opekline, tako da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da je njegovo stanje v resni nevarnosti.

Čezsoča. — Trem fašistom iz Čezsoče so postavili spomenik, ki je bil odkrit z veliko svečanostjo.

Koper. — Iz razburkanih valov so komaj rešili 19-letno Marijo Bordon.

Lokva. — 18-letni Josip Kermol iz Sute je po neprevidnosti prišel z nogo med kolesa mlatilnice, ki mu jo je zmekčala. Zdraviti se bo moral mesec dni.

Miren. — 39-letna Helena Brajnjkova je padla v jamo in se ubila, ko je gnala zvečer krave s paše. Z glavo je zadela ob kamen in umrla zaradi izkrvavitve.

Opčine. — Novo telefonsko centralo so zgradili na Opčinah. Ta bo v zvezi s tržaško pošto s kablom.

Preval. — Z voza, na katerem je bilo naloženo seno je padel 49-letni Furlan Anton in se težko ranil na glavi. Odpeljali so ga v tržaško bolnišnico, toda umrl je že v veži še preden je prišel na operacijsko mizo.

Pula. — 16 mlekaric je obsodilo puljsko sodišče ker so prodajale mleko pomešano vodo. Kazni so bile od 150 do 250 lir.

Tomaj. — Tržaški prefekt je podelil družini Cvetnić iz Tomaja nagrado 800 lir za rojstvo dvojčkov.

Trst. — Umrli so: Koterle vd. Kocijan Ana 70 let, Ražem por. Mare Josipina 59, Baje Ivan 62, Mahorčič Zoran 47, Baje vd. Rustja Antonija 74, Černi Jurij 36, Zudetič Eda 9 m., Rebec Alojz 64, Car por. Furlan Pavlina 56.

Trst. — 17-letni Marij Geršević je padel z zida in si zlomil pri tem nogo. — 30-letni Anton Ferfila je padel po stopnicah ter si zlomil roko in se ranil po obrazu.

Trst. — Vlak je do smrti povozil 93-letnega Alojza Faviča, ladijskega natakara.

Volče. — Zgorelo je skladišče Michaela Rutarju. Uničeno je nekaj stoletov pšenice in precej drugega blaga. Škode je 10.000 lir.

Veliki Repen. — Z rešilnim avtom so pripeljali v tržaško bolnišnico Ano Škabarjevo, staro 56 let, iz Vel. Repna. Povedala je, da jo je krava nabodla z rogovi in ji povzročila težko rano na trebuhu, tako da so ji izstopila čreva. Bila je takoj operirana in je le malo upanja da bi okrevala.

Trst. — 62-letna Karolina Samec si je zlomila nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico v težkem stanju.

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POSLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

B A D E L

VOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

B A D E L

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

Breskve so zacvetele

Pomlad se je zbudila. Oni dan me je nesla pot v La Plato. Treba je kdaj iti v Berisso, pa tudi naše usmiljenke, ki vodijo bolnico v Melchor Romero; tam je namreč velika umobolnica v kateri tudi nekaj naših rojakov preživlja žalostno usodo svojih dni.

Tja sem se torej namenil oni dan. Mesto z omnibusom, kot hodim navadno, sem jo ubral to pot z vlakom. Ob 11 uri smo se premaknili in v 50 minutah smo že bili tam.

Zatopil sem se v branje časopisja. Pa, kaj bi se zatopil... v onih dneh, ko je človeku kar kri vrela ob strahnem ponižanju tako opevane evropske demokracije, ki je tako sramotno izdala naš bratski češki narod... Zares me je pogorelo, tako da sem kar skozi okno tresčil "Prenso" in tedaj se sem se prebudil v resničnost.

Pozdravili so me sveže zeleni travniki. Vrbe se okrasile z živim zelenjem in drugo drevje je pokazalo napete popke.

Ravno skozi park Pereyra je drvel vlak. Pogled na pokrajino me je prevzel. Saj je bil kakor majniški dan iz naše zemlje, poln zelenja, poln sončne luči.

Oni večer je bila nevihta. Zlilo se je nekaj nalivov čez bočji svet in zbudila se je pomlad, ki je naravno tako praznično odela.

V našem mestu je bila tedaj še zima. Ne rečem da "tista zima bela, ki je vrh gore sedela", ker take zime ne poznamo. Saj niti mraza ni bilo nič več. Pač pa tista mrka zima, ko še ono skromno zelenje kar ga je

med zidovjem, zamre in zato še vrabci nimajo mesta, da bi prirejali svoje živahne koncerte.

Zato se človek kar pomladi, kadar srečajo oči svežo zeleno pomlad.

Planili smo ven iz parkovih nasadov. Tam pa tam bela hišica. Človek bi želel, da malo postanemo in prislunemo živzavu, s katerim drobni piščanci oznanjajo svoje veselje in hvaležnost do "mamice". Tamkaj se pasejo pisane krave. Niti pogledala nas ni nobena... Glej jih no. Bolj so izobražene kakor mnogi ljudje, ki se več zanimajo za tuje stvari kot za svoje lastne...

Hitro smo bili v La Plati. Hitro sem šel tudi dalje. Melchor Romero je kakih 20 km od La Plate proti C. Brandsenu. Lahko se pelješ z vlakom. Vsako uro te pa pelje tudi "autoriel" to se pravi omnibus, ki teče po železnem tiru.

Tamkaj vidiš zopet podobo sveže narave. Med raztresenim drevjem skromna človeška bivališča. Kopice, kjer žgo opeko. In tamle? Stirje konji paroma stopajo. kakor sem jih poganjal v krogu doma, ko smo mlajši. Le kaj delajo. Do kolena se pogrezaajo v blato. A, da! Domislil sem se, kaj to pomeni. Maso za opeko pripravljajo opekarnarji na ta način, da z ilovico zmešajo konjskega gnoja.

Sredi zelenja stoji umobolnica. Bolj ima podobo velikanskega parka. Na ozemlju, ki obsega sto hektarov se skrivajo med drevjem paviljoni. Vsak paviljon je zase. Ina svoje njive, na katerih si bolniki sami pridelujejo vse kar more dati polje. Celotobak, brez katerega kot je znano, bi bilo nemogoče vzdržati v miru stanovanke teh nesrečnih hiš.

Med 2000 nesrečnimi, katerim je pamet opešala in sedaj tam svoje usode čakajo, je tudi kakih 10 naših ljudi. Tisti seveda, kateri besne, morajo ostati v "kletki"; večinoma so pa krotki, nenevarni, a vsak pač na svoj način izgubljeni. Mnogo jih je zunaj v svetu, kateri so dosti bolj potrebni, da bi jih imeli tamkaj zagrajene. Z mnogimi bolniki se da namreč čisto pametno govoriti, zunaj v svetu je pa nasprotno mnogo takih, s katerimi je pametna beseda povsem nemogoča.

Tudi lastno cerkvico imajo. Skromno leseno stavbo. In svojevrsten zvonik. Kar na velik "ombú", ki se šopiri ob cerkvi, so obesili zvonove. Vsaka veja nosi svojega.

Pravi lepotni vrt je ta bolnica, ki nosi najbolj podobo okrevališča, v katerem denarni bolniki iščejo telesnega zdravja. Zdravemu bi bilo

življenju tamkaj kaj prijetno. Kadar bi se vsega drugega naveličal, bi stopil še k uljaku, kjer pase čebelice dobra duša, ki je tudi naše žlahte. Ukrajinec je. Še z medom bo postregel. Lani je imel kaj dobro biro in je bilo medu ne le za medene potice za velike praznike, temveč tudi za kupčijo.

Ko sem se vračal, so me spet pozdravljale cvetoče breskve. Saj prav njihov dan je bil. Vse povsod so se ponašali skromni domovi z rožnatimi breskovimi kopami. Kakor nagelj v gumbnici. Saj je komaj najti lepšo podobo v naravi kot cvetoče breskev.

Tamkaj so se vsuli otroci iz šole. Na vse strani so bežale njihove bele postavice. Tudi naš "autoriel" so naskočili. In njimi učiteljice. Vsaka z mogočnim šopom cvetočih breskovih vej. Mestne hčere pač, katere v cvetu ne vidijo sadu. Kot da bi bila breskev zaradi cvetja, kot so kresnice in mačehe in kokeljčki in nageljčki in vijolice... Zares, mestni človek, ki ne vidi, kako se iz brsta in cveta počasi oblikuje sad, opazuje lepoto cvetoče breskve, in si zaželi njenega cvetja, njenega sadu pa ne čaka pod drevjem, marveč ga kupi, pogovor je iz vseh sopotnikov načel ima s čim.

V vozu je kmalu oživel. Živahen pravil eno samo družbo. Sosedo, ki se je ponašala z velikim šopom cvetoče breskve, sem vprašal, če si je sama nalomila cvetja. Da ne, tako je povedala. Otroci so ji nalomili. Ampak na njeno željo, ker ji bresko-

vi cvetovi zelo ugajajo.

Sedaj bo pa sadov toliko manj, kolikor manj je cvetjal, tako sem nadaljeval.

Kar debelo je pogledala in se šele tedaj menda domislila, da breskev ne cvete kot lepotni grmiček marveč zato, da bo iz njenega cveta prišel dober sad.

Nekateri menijo, da je v knjigah vsa modrost. Pa se kmet iz žive narave nanči veliko bolj resničnega spoznanja kakor meščan, ki nemara misli, da solata raste kar v tržnici, klobase pa v mesnici... Zato pa tudi ne zna misliti na to, da bo jutri treba nositi posledice današnjega dneva...

Pa je tudi naših ljudi takih, ki so izgrešili pravo mišljenje. Mesto da bi čakali sadu, trgajo cvetje... potem pa premišlujejo svojo žalostno usodo v posledicah... Pa je bilo in je in bo tako, da kdor potrga cvetje predčasno, bo jokal potem, ko ne bo željenega sadu...

In tamkaj v umobolnici Melchor Romero? Ali ni mar preveliko število takih, kateri niso prav ločili med tem kaj je cvet in kaj je sad?

Voz se za naše pomenke in naše misli ni menil. Dalje je brzel in so nas pozdravljale iz vseh strani cvetoče breskve in drevje, ki se je prav kar obleklo z zeleno pomladjo. Tam od daleč pa nas je pozdravljala La Plata, nad katero se visoko dviga mogočno zidovje stolnice, krasne zgradbe v slogu in po vzoru pariške stolnice "Notre Dame". Toda že so bili moderni posvetnjaki v skrb, da bo podoba tega mesta preveč krščanska in so dvignili tudi nebotičnik. Ko bi le ljudje znali tako lepo združiti v harmonično celoto misel na večnost in vsakdanje življenje, kakor tvori enotno podobo La Plata z mogočno stolnico in nebotičnikom! Hladnik Janez.

O biščite KROJAČNICO LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato obiščite me in se boste prepričali.

GARMENDIA 4947

La Paternal — Buenos Aires

RESTAURANT RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtom, pripravi za svadbe. — Kroglišče. — Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

CERKVENI VESTNIK

16. Okt. Maša na Paternalu za Rozalijo Ušaj. Molitev na Paternalu.

23. Okt. Maša na Avellanedi za Rastice Kandus. Molitve na Avellanedi in na Paternalu.

30. Okt. ne pozabite na popoldansko pobožnost v Novi Pompeji.

V Novo Pompejo, k rožnvenjski Materi Božji pohitimo v rožnvenjskem mesecu. Ne pozabite pa tudi na staro lepo navado, da radi molite rožni venec.

30. okt. popoldne ob 4 uri se zberemo v Novi Pompeji.

Kaplan Hladnik Janez bo od 16. do 22. oktobra odsoten radi duhovnih vaj.

Hladnik Janez.

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50-0277

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 109

— Sinko moj, to je minilo — vzkligne — kajti sedaj sem jaz general, — general smrti! Sedaj jaz ukazujem:

— Vstani —

Kozak udari ubijaleca s tako močjo s pestjo po obrazu, da mu je skoraj zdrobil nos.

Pavla oblije kri, vendar pa vstane kakor poslušen konj.

— Kaj naj storim? — vpraša. — Stražmojster, ukazuj — jaz te bom ubogal! Vse bom storil — samo me ne ubij — ker jaz še ne bi rad umrl!

— Umrl? — odvrne kozak. — O ne, to bi bilo premalo — vprašanje je le — kako boš umrl — radoveden sem, kako ti bo ugajalo?

— Sedaj pa naprej — zakriči Sergij in potegne oster nož — pojdi naprej in če se mi le enkrat ustaviš, ti bom porinil nož v pleča. Zapomni si to!

Bojazljivi ubijalec je buljil v nož. Njegov obraz je bil spačen, iz oči pa je že odsevala norost.

— Kam želiš, da grem? — zajecija Pavel.

— V stolp!

Pavel se opoteče.

— V stolp? — zakriči obupno. — To vendar ni mogoče — stopnice je že objel plamen!

— Nikar se ne huduj, moj sinko! Če si lahko prišel sem — se boš tudi lahko potrudil nazaj. Naprej torej — ne oklevaj, ali pa ti bom porinil nož v pleča!

Ta pretinja je zvenela tako resno, da se je podal Pavel brez besede k vratom.

Ko je došel do praga, je zagledal pred seboj morje plamenov.

— Ne morem! — vzkligne. — Ne morem! — Stražmojster, kaj zahtevaš od mene?!

Pavel se zgrudi na tla in začne z vzdignjenimi rokami molelovati stražmojstra za milost.

Toda Sergij ga zgrabi in zopet postavi na noge.

— Ali si imel usmiljenje s svojo sestro — ali mi nisi baš ti stisnil v roko črno vrvo, da ji jo ovijem okrog vratu in da jo zadavim? — Ali si imel usmiljenje, ko si zaklenil vrata, za katerimi so spali nesrečni kozaki?

— Ubijalec — sedaj boš prejel plačilo! Toda tvoja smrt ne bo tako lahka, kakor je bila za tvoje nesrečne žrtve.

— Naprej, sicer boš okusil moj nož!

Nesrečnega prevzame obup — obrne se in skoči v plamen.

Stražmojster Sergij se podviza za njim.

Korakala sta, tekla sta skozi plamene, kakor da ju preganjajo furije. Plamen se jima je oprjemal obleke in nekolikokrat se je zdelo, da se bo Pavel zgrudil. Toda strah pred mučiteljem ga je gnal dalje; vzpenjal se je vedno višje.

Pavel je upal, da bodo v stolpu nehale njegove muke. Upal je, da mu bo poklonil Sergij v stolpu življenje.

Medtem dospeta v četrto nadstropje in kozak sune Pavla v sobo, kjer so bila vrata na stečaj odprta.

Pavel se zgrudi na stol.

Stražmojster stopi k visokemu oknu in ga odpre.

— Odtod — reče tiho, — odtod bo prijeten skok, kakor da bi bila na vrhu hriba — zelo dobro!

Nato se obrne k Pavlu in zakriči:

— Priidi sem — hitreje — za vrata — nimam časa!

Pavel ga uboga, četudi so ga že zapuščale moči in se priplazi do stražmojstra.

Stražmojster ga strese za ramena in spregovori:

— Poslušaj Pavel Soltikov. — hotel bi s teboj govoriti nekoliko besed.

— Lopov, zapeljal si me k zločinu, ki mi ga Bog ne bo nikoli odpustil.

— Nocoj si postal ubijalec in požigalec. Toda tudi jaz sem storil zločin in zato bova zapustila ta dvorec roko v roki, kakor se pač spodobi dobrim prijateljem.

— Oh Sergij — vzkligne Pavel — naposled te je srečala pamet! Da, zapustiti morava dvorec in to čim prej!

Predno pa je mogel stražmojster odgovoriti, pretrese ozračje silen grom.

Stopnice so se podrle — reče popolnoma mirno stražmojster Sergij.

— Sergij — Sergij — zakliče Pavel Soltikov — oh, zakaj si tako dolgo okleval? — sedaj — sedaj sva izgubljena — stopnice so se porušile — kako bova sedaj prišla na vrt?

Stražmojster pa dvigne roko in pokaže na okno.

— To je naša pot — reče zasmehljivo.

— To je naša pot? — ponovi ubijalec. — Oh, sedaj razumem — vaši ste najbrž v tem stolpu vrvi, ki je dovolj dolga, da se po njej spustiva na vrt.

Soltikov se nagne skozi okno in pogleda v globino.

— Za vrata — zamrmra — globoko je — to bo težka pot.

— Da, to je težka pot! — potrdi

kozak in se čudno nasmehne.

— Morala bova zbrati vso moč, da se bova obdržala na vrvi — ranila si bova roke — toda to je vseeno — glavno je, da se rešiva — mar ne, stražmojster?

— Seveda, moči bi menda že našla — reče Sergij zamolklo — toda —

— Toda — ponovi Pavel — mar nama še kaj manjka?

— Vrv!

Pavel pogleda stražmojstra, kakor da ni razumel njegovih besed. Nato pa obupno vzkligne:

— Nesrečnej! — privedel si me v stolp, za nama so se podrle stopnice — sedaj pa — sedaj nimaš niti vrvi, s katero bi se lahko rešila.

— Ne potrebujeva vrvi, ako hočeva na vrt.

— Sergij, vi ste znoreli — zakriči Pavel. — Neprestano govorite, da bova odšla skozi okno, nimate pa niti vrvi! Kril pa tudi nimava, da bi letela po zraku.

— Da, letela bova po zraku — odvrne kozak — skočila bova v globino!

— Kdo bo vendar tako neumen, da bo skočil odtod, s tega okna — zamrmra Pavel Soltikov.

— Kdo — midva!

— Midva?

— Da — midva sva ubijalec — skočila bova s tega okna in to tekom dveh minut.

Pavel zakriči in se opoteče proti vratom. Plameni so segali že do četrtega nadstropja.

Zdajci ga Sergij zgrabi za vrat, potegne ga nazaj in ko sta zopet stala pred oknom, zakriči:

— Sedaj bo začela najina vožnja — ali si pripravljen — ne — tudi takrat boš potoval, če ne boš pripravljen!

Stražmojster potegne iz žepa kolenec vrvi in poskuša poročnika zvezati.

Toda ta se je branil z nadnaravno močjo in je jecljal:

— Dovolj mi vsaj, da molim! — Živina! — Mene — sebe hočeš ubiti — nameravaš me zvezati —

— Strmoglavila bova v globino — odvrne kozak z dostojanstvenim mirom.

Pavel se zgrudi na kolena in začne tiho moliti.

Kozak je nekaj časa mirno čakal, nato pa pograbi Pavla in zakriči:

— Ubijal si — kradel si — zažgal si hišo — sedaj si pa še celo molil! — Striček, ali še hočeš kaj?

Ne čakajoč odgovora, zveže Pavla tako močno, da se ni mogel več premakniti.

Nato ga dvigne do okna.

Z zadnjim obupnim naporom se skuša Pavel ogniti strašni usodi, pograbi stražmojstra za vrat, da bi ga zadušil.

Sergij pa se sedaj strašno razjezi. Kakor divja zver zasadi svoje zobe poročniku v obraz.

Pavel ga je hotel že skoro neumen od bolečine odriniti, toda zavest ga je jela zapuščati in stražmojster se je vedno bolj sklanjal skozi okno, nato pa —

Strahovit krik pretrese ozračje tihe noči in dvoje teles strmoglavi v prepad.

Ubijalec sta priletela z vso silo na kamenito teraso.

Sergij je bil takoj mrtev. Pavel pa je živel še pol minute. — Večna skrivnost pa bo, kaj se je dogajalo v tem kratkem času v njegov duši.

Ubijalec sestre, požigalec in lopov, Pavel Soltikov, je bil mrtev!

Mladinski kotichek

Anton Aškerc:

Anka

Gre po stezi čez polje zeleno
Anka mlada, dete zapuščeno,
Kovčeg lahke nese mi v levice,
solze z desnoj briše si po lici;
joče mlo mi sirota Anka,
stoče mlo, toži brez prestanka;
"Oj, cvetlice, srečne ve sestrice,
jasno vedno vam je lepo lice;
jad nobeden sreča ne pretresa,
solza vam ne kane iz očesa.
A gorje mu kdor od doma mora,
kdor na domu nima več prostora,
komur starše v hladni grob dejali,
kogar kruha služiti so poslali!

Morete mi rože razodeti,
kaj sirote delamo na sveti?"
A cvetice evetejo dišijo,
Anki mladi ne odgovorijo.

Stopa dalje po stezi Anka,
bol razmišlja svojo brez prestanka;
ptici vsaki žalost svojo toži,
ptici v grmu, ki veselo kroži;
"Kaj vam pravim, pevke moje mile,
kaj veselo bi pač vé ne bile!
Skrb vam nikdar sreča ne pretresa,
solza vam ne kane iz očesa.
A gorje mu, kdor od doma mora,
kdor na domu nima več prostora,
komur starše v rani grob dejali,
kogar kruha služiti so poslali!

Hočete li ptice razodeti,
kaj sirote hodimo po sveti?"

A veselo ptice žvrgolijo,
Anki mladi ne odgovorijo.

Ide, Anka, pride do potoka,
pak na brvi zaihti, zajoka;
"Potok bistri, voda žuboreča,
bol neznana tebi je skeleča.
Kak lahko mi to skaklaš po polji,
sonce, tema — vse ti je po volji!
A gorje mu kdor od doma mora,
kdor na domu nima več prostora,
komur starše v temni grob dejali,
kruha služiti pa siroto dali....

Potok bistri več li razodeti,
čemu pač smo reveži na sveti?"
Sliši voda to ihtenje vroče,
čuti solze vase padajoče;
teče potok šumno po livadi,
reče potok hladno Anki mladi:

"Daleč mene pot po svetu vodi,
dohti potok vidi koder hodi,
Tóle vé, ti, dékle, razodeti:
Prva nisi — zadržaj ne na sveti!"

Zajček in lovec

"Poslušaj me, zajček, kako se ti zdi?
Kdo s puško nabito za grmom stoji?
Iz puške nabite grozi ti gorje;
Poklapi ušesa nabrusi peté,
Pobegni čez grič in polje in globel,
Sicer te zadene do mrtvega strel!"
Poklapil je zajček ušesi obe
In zdriral čez grič in globel in polje,
Še preden nanj lovec pomeril je prav,
Že v goščo utekel mu živ je in zdrav.
Čemu je še lovec ustrelil za njim?
Res škoda smodnika za pok in za dim!

Danilo Gorinšek:

NAROBESVET

Cez pet zemljá, čez morij pet
dežela je Narobesvet.
Tja ni poti, tja ni stezice,
ni moči tja brez perotnice,
a kdor je pal v Narobesvet,
tako domov želi si spet!
Tam je težko, tam je hudo,
da pač nikjer nikdar tako:
Čez dan vsak solnce si želi —
tam blede luna le brli!
Po noči spanje pa vsikdar
tam moti solnce zlati žar

V tej deželi je tako,
da vsi ljudje le lajajo,
med sabo psički govore,
ljudi priklenjene drže.
A kdor gre v goste v zemljo to,
v najglobljo ječo ga zapro,
in mesto kruha in vode,
dobi vsak dan tam — batine...
Zato, kdor gre v Narobesvet,
tako domov želi si spet!

MEH ZA SMEH

Mati: "Nešetokrat sem ti že re-
kla, da ne smeš s prstom kazati na
ljudi!"

Urška: "S čim pa naj kažem po-
tem?"

Bilo je prve dni šolskega leta. U-
čitelj je imel mnogo posla in mnogo
skrbí. Ves raztresen se je ozrl po
ra redu in zaklical:
"Ali ste vsi prišli? Recite da!
Kdor pa ni prišel, naj reče, ne!"

Janček piše svoji mami: "Lju-
ba mami, zelo se mi toži po Tebi.
Prosim, pridi me v nedeljo obiskat,
če bi bilo pa v nedeljo slabo vreme,
pridi pa dan poprej!"

(JUGOSLOVANSKO ŠOLSKO DRUŠTVO V BUENOS AIRESU)

SLOVENSKA ŠOLA NA PATERNALU

Paz Soldán 4924

V a b i

— na —

POMLADANSKO VESELICO

Katero priredi z sodelovanjem Slovenskega Doma in

Gosp. Pod. Društva Slovencev iz Villa Devoto

V nedeljo dne 6. novembra

V ARMENSKI DVORANI

v ulici ACEVEDO 1353, tri kvadre od Canning-Rivera

Začetek točno ob 3 uri popoldne.

Spored:

1. POZDRAV: Ida Pečenko.
2. JUGOSL. NARODNO KOLO: izvajajo otroci slov. šole.
3. "OJ, DOBERDOB": izvajajo odrasla dekleta.
4. "MATI IN BOLNO DETE": prizor s petjem in plesom vil.
5. PERICON, argentinski narodni ples: izvajajo otroci slov. šole.
6. TELOVADNI NASTOP večjih in manjših deklic.
7. "NEZAKONSKA MATI" solospjev, peje Milka Suban.
8. MISTIČNI PLES: izvajata Irena Vidmarjeva.
9. KOMIČEN IGROKAZ:

"NEZADOVOLJNE"

OSEBE: Uradnica: Koradin Marija.

Hišnica: Jekše Irena.

Sivilja: Lakner Angela.

Učiteljica: Lakner Fani.

Gospa: Lakner Marija.

Služkinja: Roje Irena.

in več učenk 4. razreda:

Vidmar Irena, Kalister Ivanka,

Kalister Sonja, Lakner Anica, Giacomeli

Marija, Baretto Jadranka, Mihelj Elena.

V odmorih nam bosta prepevala mešana in moška zhora
"Slov. Doma" in Gosp. Podpornega društva Slovencev
iz Villa Devoto.

PO KONČANEM SPOREDU PRI PROSTI ZABAVI SVIRA

"SLOVENSKI ORKESTER"

Kot po navadi pri šolskih prireditvah, pričakujemo tudi sedaj
velike udeležbe, zato tudi Vas in Vaše prijatelje vljudno vabimo,
da ne zamudite te lepe prilike.

O D B O R

95. POGlavJE

Usodna operacija

Aleksander Potemkin je preživel
nekoliko strašnih tednov v svoji po-
stelji.

Dolgo časa je visel Potemkin med
življenjem in smrtjo, tako, da mu
niti spretnost doktorja Rubena ni
mogla pomagati.

Toda rana, ki mu jo je prizadejal
grof Orlov je bila manj nevarna, ka-
kor pa tuga, ki mu je trpinčila du-
šo.

Ko se je Potemkin čez nekaj dni
zopet zavedel in ko je zvedel od
zdravnika, da je oko za vedno izgu-
bljeno, se ga loti huda mrzlica, ki ji
je skoraj podlegel.

Toda Katarina je negovala svojega
miljenca z nežno ljubeznijo in se ni
oddaljila od njegove postelje.

Njeno dušo je objela taka žalost,
da je pozabila na vse svoje državne
posle.

Če ji grof Panin ne bi bil zvest
svetovalec in verni pomočnik, ne bi
imela nikogar, ki bi reševal važna
vprašanja in vodil veliko državno
ladjo.

Plašno je vprašala carica svojega
zvestega zdravnika Rubena če se mu
bo vsaj posrečilo ohraniti Potemki-
novo oko, ako mu je vid za vedno
izgubljen.

Zdravnik je to najprej upal, ni pa
računal z mrzlico, ki je stanje ranje-
nega očesa zelo poslabšala. In tako
mu nekega dne ni ničesar drugega
preostalo in moral je sporočiti Kata-
rini, da bo moral oko operirati.

Katarina je skoraj padla v neza-
vest, ko je slišala te besede.
Sedaj bo ostal njen miljenec ved-
no spačen.

Namesto njegovega lepega, ljub-

ljenega očesa bo videla samo prazno
očesno votlino — oh, strašno — stra-
šno!

Slo pa je tudi za to, da tudi Po-
temkinu sporočijo, da mu bodo mo-
rali oko odstraniti z operacijo.

Katarina se je bala za Potemkinov
razum. Misel, da odslej ne bo več vi-
del na ranjeno oko, ga je že skoraj
spravila ob pamet, sedaj pa mu naj
še pove, da mu bodo morali tudi sle-
po oko odstraniti?

Potemkin je moral to zvedeti čim
prej, ker je zdravnik hotel izvršiti
operacijo v roku od štirihinkvajset
ur.

— Dajte mi vsaj rok, da ga sčea-
soma pripravim na to!

— Veličanstvo, ne morem — od-
vrne doktor Ruben — ako ne izvr-
šim operacijo tekom dveh dni, lah-
ko nastane zastrupljenje krvi, potem
pa je bolnik izgubljen.

— Oh, potem morate operacijo tak-
oj izvršiti — zastoka Katarina —
jaz pa mu bom sama prinesla to vest.

To je bila strašna odločitev...
Zdravnikovo poročilo jo je zelo pre-
strašilo, kako pa bo sprejel to vest
še-le Aleksander Potemkin?

Zmračilo se je že, ko se stopila Ka-
tarina v Potemkinovo spalnico.

Geenralmajor je ležal v svoji po-
stelji in je gledal carico s svojim
zdravim očesom.

Bila sta sama v sobi.

Aleksander Potemkin ponudi cari-

ci roko in ji reče:

— Oh, kako si dobra, Katarina, da
vedno prihajaš k moji bolniški po-
stelji. Ne morem več sprejemati toli-
ko milosti! Katarina, prosim te, o-
pravi svoja državna dela, ne zane-
marjaj jih, ker prvo je Rusija in po-
tem šele Potemkin!

— Ničesar nočem vedeti o Rusiji,

dokler ne bo moj Potemkin zopet

zdrav.

— Zdrav — cdvrne trpko Potem-
kin. — Kdaj bo to — ali bom sploh
še zdrav?

— Vedno bom siromak, nesrečnež
z enim očesom in kdo ve — če bom
še ugajal svoji carici?

— Kaj govoriš? — odvrne carica
in položi svojo roko na njegova usta.
— Ali sem ljubila samo tvoj obraz?

— Mar ne ljubim tvojo dušo? — Oh,
to vendar ne bi bila ljubezen, če bi
bila odvisna od tega, če imaš eno
oko ali pa oba! Toda govori resno

— nadaljuje Katarina. — Vzamimo,
da nisi izgubil samo vid, temveč tu-
di oko. Aleksander Potemkin —

— Stoj! — zakliče Potemkin in
pobledi — ne govori več o tem!
Znored bi pri misli, da morem gleda-
ti tvojo lepoto le z enim očesom! Če

pa bi mi ostala le očesna votlina —
če bi moral živeti tako popačen —
bi se rajše ubil!

— Ne — samo tega ne stori! —
vzklikne Katarina in si položi roko
na srce. — Vendar bi te vedno lju-
bila. Vedno bi čutila zate enako lju-
bezen!

— Pomnila bi me, toda ljubila
me ne bi!

— Oh, Potemkin — zakliče Kata-
rina, ne dvomi o moji ljubezni! Oče-
sna votlina se ne bi videla, ker si bi
jo vedno zavezal s črnim robcem, si-
cer pa, — bi se dalo, — če bi zdrav-
nik —

Katarina začne jecljati, zmede se
in sama ni več vedela, kaj govori.

Oh, Bog, kako težko ji je bilo spo-
ročiti ljubljenu Potemkinu stra-
šno vest!

Zdajci pa se Potemkin v postelji

vzravna, prime Katarino za roko in

jo stisne.

— Katarina, vse mi povej! — za-
kliče razburjeno. — Ne muči me z
negotovstjo. Prišla si, da mi poveš,
da doktor Ruben misli, da mi mora
odstraniti oko! Katarina, zaklinjam
te, povej mi resnico!

Katarina si zakrije obraz z roka-
mi in zajeclja.

— Da! — Doktor Ruben pravi, da
mora na vsak način izvršiti operaci-
jo!

Potemkin zakriči od groze. Zgrudi
se na blazine, carica pa se vrže na
njega in ga začne divje poljubljati.

— Aleksander, — ga je zaklinjala,
— dragi moj, edini ljubljeni Alek-
sander! Daj, da te operira, nato pa
boš ozdravel, popolnoma boš ozdrav-
el, — jaz pa te bom vedno — ve-
dno ljubila!

Toda Aleksander Potemkin zmaje
z glavo in zakriči:

— Nikoli ne bom dovolil, da me
operira! Rajše umrem, kakor pa da
bi živel spačen za vse življenje!

Potemkin je izgovoril te besede
tako odločno, da se Katarina nekaj
minut ni upala odgoovriti.

Nato pa se zgrudi pred njim na ko-
lena, ga prime za roko — in ona, Ka-
tarina, vsemogočna ruska carica zač-
ne poljubljati njegove roke.

— Oh, Aleksander — je jecljala
— ako si me kdaj ljubil, dovoli, da
te operira! — Ne igraj se s svojim
dragocnim življenjem! — Kaj bi
bilo z menoj, ako ne bi imela Tebe?

— Oh, ako mene ne bo več — za-
kliče razdraženo Potemkin, — si boš
poiskala drugega, ki ti bo ležal pri
nogah in ki ti bo prisegal večno lju-
bezen!

— Potemkin, — oh, Potemkin, ka-
ko le moreš tako govoriti. Mar ne
veš, da si mi vse, da živim le zate?

Ne, ako ti umreš, bo izgubila Rusija

svojo vladarico! — Aleksander, zah-
tevaj, zahtevaj od mene, karkoli že-
liš, toda pristani na operacijo!

— Ali mora biti?
— Mora! Doktor Ruben trdi, da
je od operacije odvisno tvoje življe-
nje!

— Toda, ali je prepričan, da se
mu bo operacija posrečila?

— In potem bom imel samo eno
oko? — zakliče Potemkin. — Oh,
grozno, grozno! Ne morem prenesti
te misli, — znored bom!

— Aleksander! — spregovori ca-
rica, — dragi, edini moj, poslušaj
moj nasvet! — Vse ti bom dala, kar-
koli boš zahteval od mene, samo do-
voli, da te takoj operirajo!

Čudna misel se porodi v Potemki-
novih možganih.

— Sredi svoje nesreče — v naj-
hujšem trenutku svojega življenja
se je nepričakovano spomnil Elizabe-
te.

Toda da se je ravno sedaj spomnil
Elizabete, ni bilo tako nerazumljivo.

Grešil je, zapustil jo je, kljub temu,
da ji je najmanj tisočkrat prisegel,
da ji bo vedno zvest. Mar ni sedaj
zaslužil kazni, mar ga ni Bog po
pravici kaznoval?

— Sedaj pa, — sedaj ga je zadel
nesreča, — sedaj je bil kaznovan.

Bog pa je izbral ravno Gregorja Or-
lova za izvršitelja kazni.

Zato se je spomnil Potemkin sedaj
Elizabete, obraz ga mu postane blag
in nežen, — iz očesa mu spolzita dve
veliki solzi.

— Ti jočeš, Aleksander? — vzkli-
kne carica, sede na rob njegove po-
stelje in ga pritisne na prsa.

Potemkinu se je zdelo, da jo mo-
ra suniti proč od sebe, da se ji mo-
ra s pestjo po glavi zahvaliti za nje-
ne besede.

(Nadaljevanje)